

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail,
Post Office Dept., Ottawa

Nepriklausoma LIETUVA

Už išlaisvinimą Lietuvos!

Už ištikimybę Kanadai!

For Liberation of Lithuania!

For Loyalty to Canada!

N. 4 (70)

PRICE 10c

MONTREAL, 11 FEBRUARY, 1948

KAINA 10c

VIII METAI

Didžioji Svente tebuna susikaupimu didiesiems ateities uždaviniams

I KANADOS LIETUVIUS

Š.m. vasario mėn. 16 d. sukanka trisdešimt metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. Kiekvienas lietuvis, kur jis begyventų, kasmet tą dieną minėdavo su pakilia dvasia ir su pasididžiavimu laisvos Lietuvos kultūriniais ir materialiniais laimėjimais.

Neilgai Lietuvai teko džiaugtis laisve. Raudonoji ir rudoji diktatūros susitarė dėl pabaltijo likimo vos tik antrajam pasauliniam karui suliepsnėjus. Ant Lietuvos nusileido kujan ir piaučias.

Tačiau krašto pavergimas dar ne reiškia tautos dvasios pavergimą. Viso pasaulio lietuviai, visuose žemynuose nuo pat pirmos okupanto užimimo dienos paskelbė žutbūtinę kovą. Ta kova plėčiasi. Ji nebėra mūsų vienų kova. Visas pasaulis baigia suvartoti, kad nėra skirtumo tarp nacistų ir bolševizmo. Kanados lietuviai, būkime rįžtingi, jau dabar visi reiškiniai rodo, kad ateina valanda, kada trispalvė vėl laisvai plėvesuos Gedimino kalne.

KANADOS LIEUVIŲ
CENTRO TARYBA.

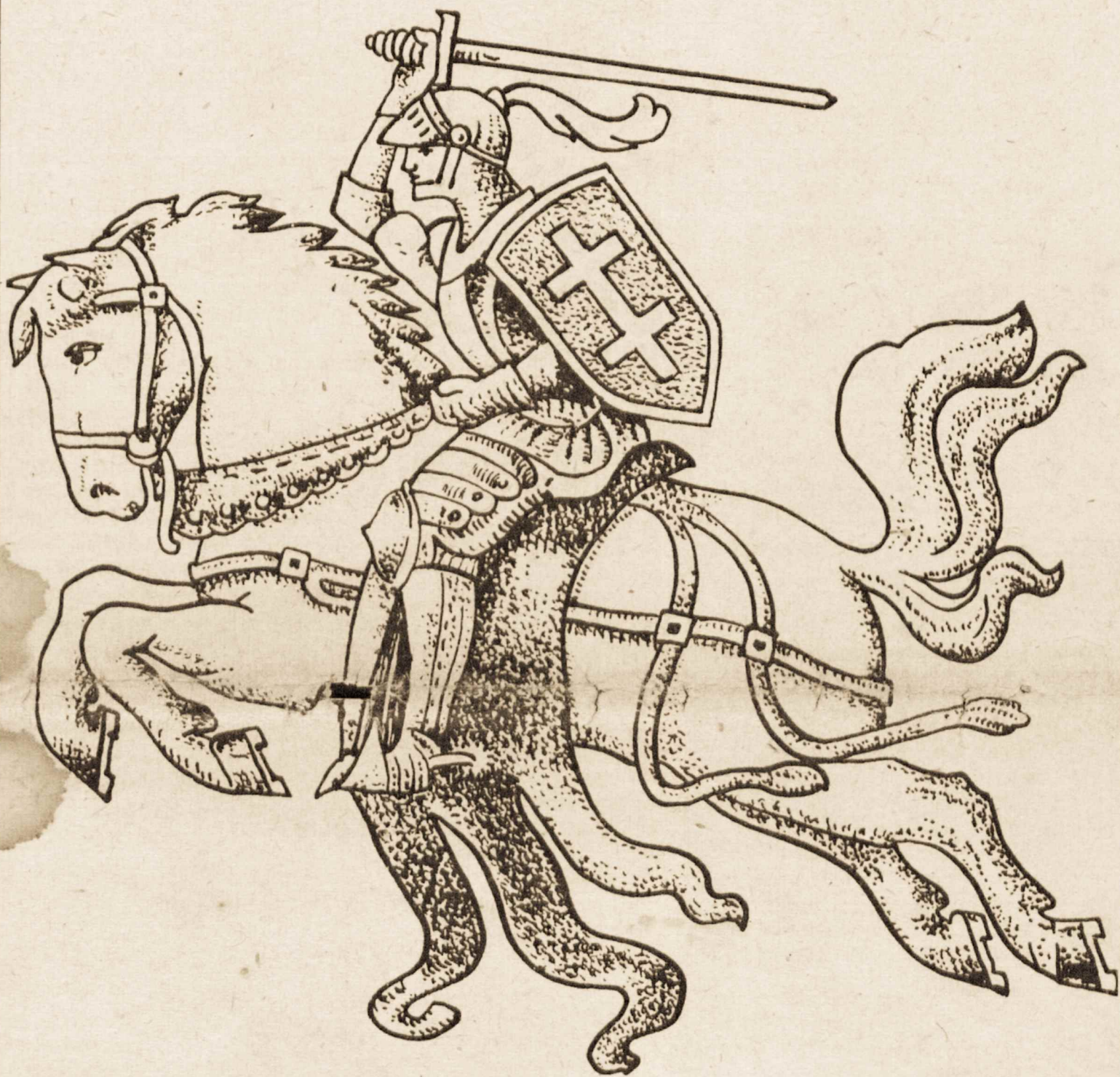
ATSISAUKIMAS DEL LIETOVOS NEPRIKLAUSOMYBES 30 METU SUKAKTIES

Artėja 1948 m. vasario 16-oji diena. Tą dieną sukanka 30 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. Neilgai, palyginti, truko mūsų valstybės laisvės gyvenimas. Tačiau per tą laiką lietuvių tauta, turėdama senas valstybines tradicijas, savitos kultūros pagrindus ir didelį teisingumo supratimą, įrodė pasauliui, kad ji yra taikingas ir nuširdus tautų bendruomenės narys, o taip pat pozityvus veiksnys Europos ūkiniame, politiniame ir kultūriniame vyksme.

Lietuvos valstybinio suverenumo vykdymą sukludė antrojo pasaulinio karo sukilėjai. Šis karas baigtas, nors pasaulis vis dar tebėra nežinioj ir netikrume, belaukdamas pastovios ir teisingos taikos bei laisvės. Laukia laisvės ir taikos ir lietuvių tauta, kurios tėvynė vienašališku agresijos aktu užgrobtą ir klasta bei smurtu įjungta į Sovietų s-gą, o ji pati blaškoma, naikinama iki šiol negirdėtomis priemonėmis.

Tačiau lietuvių tauta visad buvo ir pasiliko ištikima didiesiems teisės ir teisingumo dėsniams, išreikštiems Atlanto chartoje, Rooseveltto keturiuose laisvėse, Trumano punktuose. Šis lietuvių tautos tikėjimas į teisingumą ir gėrio pergalę, lydėjo ir lydi ją kovoje prieš didžiųjų grobikų planus bei siekimus!

Lietuva, nežūrint jos pakeltų milžiniškų aukų, nuostolių ir dabartinio naikinimo, tebėra gyva ir kovojanti dėl savo teisių, dėl teisingumo, laisvės ir pastovios taikos. Šioje gigantiškoje PERKELTA 5 P.)

Lithuanian Peoples and State Emblem
Lietuvių tauto ir valstybės ženklas

„Atžalyno“ klišė

TRISDESIMTOJI VASARIO 16

Teisybė, kad absoliučios laimės pasaulyje nėra, bet klysta tie, kurie mano, kad visas žmogaus gyvenimas yra tik skausmas, kaip atskiros individo, taip ir tautų bei valstybių gyvenimą lydi, kartu džiaugsmas ir kančia: dažnai laimės ir nerūpestingo gyvenimo dienas slankioja pilki debesys ir tuoj pro ūkanas prasiskverbia saulės spindulių pluoštas.

Lietuva savo praeityje turi Vytauto Didžiojo palikimą — Kunigaikštiją, nuo Baltijos iki Juodosios jūros, savo praeityje, taip pat turi daugelį vergijos metų svetimiesiems. Juk devyniolikame amžiuje daugelis mūsų sesių ir brolių buvome tik fizinio darbo įrankiu pavergėjų užgaidoms.

Šioje neviltyje, kada caras trynė rankas, laidodamas garbingą istorinę tautą, o mokslininkai skubėjo rinkti „mirusios tautos“, kalbas, kultūras ir papročius liekanas. Šalia sukrypusių caro smuklių ir sulenkėjusio dvaro pakyla D-ro Basanavičiaus Aušra ir sugaudžia D-ro Vinco Kudirkos Varpas, keldami lietuvių tautą gyvybei

ir ateičiai, o pašautas knygnešys paberia pluoštus spaudos. Jaunieji kunigai lietuviškais pamokslais sukelia didžiūnių pasipiktinimą. Iš čia, iki šios dienos, gyvas, prie varpstelio sėdinčios lietuviškos motinos paveiklas: ant jos kelių kūdikis, jos rankoje — lietuviška knyga.

Ir laimė vėl švytė. Europos valstybių palaiduota tauta pabunda, veržiasi pirmyn, išsikovoja sau laisvę. Lietuva lieka įpilieta į nepriklausomų pasaulio valstybių skaičių. Lietuva savo savanorių krauju laistytą žemę, ir didi dvasia, pražysta pergalės žiedais: nepriklausomoje Tėvynėje sužaliuoja pievos ir jūrų žolienys. Kunigaikščių mieste plevėsuoja trispalvė, čia pat smėlio kopose, prie Baltijos jūros, nardosi saulė. Visais laikais skamba lietuviška daina.

Dvidešimt dvejus metus džiūgavom ir verkėm Laisvėje. Džiūgavom nė nepastebėdami, kad už durų vėl šalna nori pakasti visą savo gyvybę, saulėn besiveržiantį pumpurą. Ir vėl liejasi kraujas, tremtiniai alpo bučiuodami

saujoj suspausta tėviškės žemę, o likusieji kovojo arba slėpėsi, bėgdami nuo mirties.

Šiandien svetimose žemėse, išblaškyti po visą pasaulį minime trisdešim-

tąją Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Karo audra prauždama nusišė mūsų Laisvę ir Nepriklausomybę. Mes, lietuviai, kurie anų laikų Didžiojo Kunigaikštijo tautų tautas prigludėme ir nuo pavojų gynėme, likome patys klajokliais, svetur iešką maisto ir prieglaudos.

Ko gi mes tikimės, ketvirtą kartą išėivijoje sulaukę šios šventės? Pirmaisiais trėmimo metais bažnyčiose išraudojom savo Tautos Himną, o po trejų metų, atsiradus tolimoje Kanadoje, praplėstas naujagimis laikraštis „Nepriklausoma Lietuva“ nedrąsiai sklinda iš rankų į rankas, visus burdama ir vienydama po trispalvę vėliavą — kaip, kitados caro laikais.

Už durų krenta sniegas. Treji metai prabėgo, kaip paskutiniai parako dūmai debesimis nuplaukė, daugeliui tautų atsidarė auksiniai vartai Laisvėn. O, kaip mes troškome jos! Šiais metais Vasario 16 tikime Teisingumu, kuris yra daug daugiau paties kurėjo, kaip išvargusių pasaulio politikų rankose. Tikime stebuklu, kaip kad kitados mūsų tėvų tėvai tikėjo ir sulaukė. Šiandien jungiame visas savo mintis į vieną didžiulį galingą troškimą — Nepriklausoma Lietuva. Mes alkstame savo krašto!

Šį šventąjį žodį tars tremtiniai, tars Sibirai ar Altajai ištremti mūsų tautos kankiniai, jį su pagarba minės viso pasaulio laisvieji lietuviai. Ir tėvynėje pasilikę šiuo šūkiu gyvens, laukdami grįžtančių brolių. Iškilmingai aidėdavo Karo Muziejaus bokšte, Amerikos lietuvių padovanotos Laisvės Varpas, savo galingais dūžiais atverdamas naujus nepriklausomo gyvenimo metus, nebeskambės, o išlikusieji kaimuose bažnyčių bokštuose varpai gedulingai gaus. Jų aidas aplankys Nežinomo Kareivio Kapą, ir už tėvynę kritusių karžygių amžinojo poilsio vietas, kvies ir šauks visus mus išsiblaškusius po visą pasaulį krūvon, po tėviškės stogu, kvies visus vienybėn — dar kartą savo dvasia atsiplėsti nuo žemės — aukoti jėgas ir darbą naujam Lietuvos prisikėlimui.

Vasario 16 amžiais lieka stebuklingoji mūsų tautos diena.

— J. Miliūnas —

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES PASKELBIMO 30 METU SUKAKTIES MINEJIMAS MONTREALO LIETUVIŲ KOLONIJOJE.

1948 m. vasario mėn. 15 d. 11 val.

Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje iškilmingos pamaldos

1 val. p.p.

Iškilmingas posėdis, organizacijų sveikinimai, paskaita, svečių kalbos.

PARAPISOS SVETAINEJE

MENINE DALIS

Parapijos choras, tautiniai šokiai, Montrealo Klubo jaunimo choras, plastika „Lietuva motinėle“ ir „Leiskit į tėvynę“ (išpildo naujai atvažiuosios lietuvaitės).

Baigiasi iškilminga vakariene. Kiekvienas lietuvis kviečiamas dalyvauti.

Paminėjimui Ruošti
KOMITETAS.

VASARIO 16-TOSIOS MINTYS

Dr. J. Prunskis

Vasario 16 dieną yra Lietuvos šventė. Tą dieną prisimins ir Kazakstaną stepėna išvežtieji tūkstančiai lietuvių, ir į kalėjimus bolševikų sukišti patriotai tėvynėje, ir pabėgėlių Lageriuose prisiglaudę žmonės be tėvynės, ir Belgijos požemiuose anglis kasantieji Lietuvos inteligentai ir Kanados tankynėse bekertantieji medžius tie lietuviai, kuriems rusų okupuotoje tėvynėje vietos nebūtų buvę tik kaptuose. Lygiai prieš 30 metų, tai yra 1918 m. vasario 16 d., lietuvių tauta pasiskelbė nepriklausoma:

Pasibaigus Didžiajam karui lietuviai Sibire buvo sudarę savo karių batalioną. Jie didžiavosi lietuviškos visuomenės jiems dovanotąją vėliavą ir po ją rengėsi grįžti į Lietuvą. Tačiau bolševikai juos klastingai užpuolė, išsklaidė, dalį karininkų žiauriai išžudė. Kaip didžiausią brangenybę, kaip krauju aplaistytą relikviją viena lietuvaitė, vardu Elzbieta Kakeranaitė, pagavusi paslėptą vėliavą ir žutbūt pasirijo pargabenti į laisvą Lietuvą. Bolševikų kvočiama, tardoma, mušama, ji slėpė vėliavą po savo drabužiais ir tos brangios paslapties neišdavė. Ji ištisus metus išslapstė vėliavą besibastydama Sibiro dykumose, besaldama koncentracijos stovyklose, kas minutę statydama pavojun savo gyvastį.

Ir vis dėlto ji įstengė tą vėliavą atnešti į Lietuvą ir ji buvo atgimstančios Lietuvos pati pirmoji kariuomenės vėliava.

Prisimename mes tą karžygę mergaitę ir vėl klausiamo, kas gi dabar išneš Lietuvos laisvės vėliavą ir iškels ją laisvoje sostinėje?

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę... skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiranti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Lietuva yra toli už Atlanto, tarp Latvijos ir Lenkijos, kur Baltijos jūros bangos gintaro karolėliais mēto

Čia skambėdavo 16-tajai lasvės varpas

į pakartnės kopas, kur pievose duzgia bitės, kur ošia pūšys, kur nusvirusiomis šakomis baltaliemeniai beržai rasos lašais verkią. Lietuva turi apie 3 milijonus gyventojų ir jos teritorija užima apie 34 tūkstančius kvadratinų mylių (88 kvadr. kilometrų).

Išbuvusi rusų vergijoje 123 metus ir 1918 m. atgavusi nepriklausomybę Lietuva buvo padariusi didelį progresą. Visų pirma pravedė didelę žemės reformą, kurios dėka buvo įsteigta 45,000 naujų ir, skaitant su šeimos

nariais, aprūpinta pastoviu pragyvenimo šaltiniu, savomis sodybomis 200.000 asmenų. Lietuva — žemės ūkio kraštas. Per 20 nepriklausomybės metų buvo pasiekusi to, kad, pavyzdžiui, linų eksporte, užėmė trečią vietą pasaulyje. Lietuvos sviestas buvo taip aukštai vertinamas užsienio rinkoje, kad 1936 metais tik Danija teįstengė gauti aukštesnes kainas. Visus kitus kraštus Lietuva pralenkė savo sviesto gerumu.

Lietuvoje buvo įvestas privalomas

mokslas ir tūkstančiai jaunuolių lankė savame krašte įsteigtus universitetus ir aukštąsias mokyklas. Kauno teatras drąsiai galėjo pasirodyti bet kurioje Europos sostinėje.

1920 metais pasirašytą taikos sutartimi ir 1926 metais pasirašytą nepuolimo paktu Rusija laisva valia ir visiems laikams atsisakė bet kokių teisių į Lietuvą, pasizadėjo gerbti Lietuvos nepriklausomybę ir suverenumą.

Tačiau savo parašais užtvirtintą sutartį Sovietų Rusija sulaužė, pakartotinai okupuodama Lietuvą. Dabar Lietuvoje šeimininkauja bolševikų komisarai, daugiausiai rusų tautybės. Dešimtys, gal net šimtai tūkstančių lietuvių yra ištremta už Uralo į kasyklas, į miškų kirtimo darbus šiaurės speiguose, kur jie be reikiamų drabužių ir be būtiniausio maisto, kaip beteisai vergai dirba, kol mirtinai pervargę negyvi krinta savo darbovietėje.

Pačioje Lietuvoje uždarytos visos patriotinės organizacijos, nusavinti visi laikraščiai, visos knygų leidyklos. Tėra tik komunistinės draugijos, komunistų kontroliuojama spauda. 80% Lietuvos gyventojų yra katalikai, o jie neturi nei vieno savo laikraščio, nei vienos katalikiškos mokylos. Katalikų Bažnyčiai užkirstas kelias bet kokiai veiklai kultūrinėje, socialinėje, organizuotos labdarybės srityje. Palikta, toleruojama tik šiokia tokia kulto laisvė. Seniau Lietuvoje buvo keturios kunigų seminarijos, dabar trys iš jų uždarytos. Likusioje vienoje yra įvestas *numerus clausus*: 140 klierikų trijų milijonų tautai (anksčiau buvo apie 850). Laisvoje Lietuvoje buvo trys arkivyskupai, septyni vyskupai. Dabar tėra likęs tik vienas vyskupas, kiti išdeportuoti ar žuvę. Apie 50 Lietuvos katalikų kunigų bolševikai išžudė. Kaikuriems nupiaustė ausis, išdūrė akis, nugaroje išpiovė kryžius. Apie 100 kunigų išdeportuota, o apie 150 kunigų, gaudomų sovietų policijos, slapstosi miškuose. Visi

vienuolynai, išskyrus tik vieną ir vieną moterų vienuolyną, konfiskuoti. Vyskupams neleidžiama skelbti ganytojiškų laiškų ir už to nuostato nepaklausymą vyskupas Matulionis buvo areštuotas.

Kaikuriose vietose atsiunčiami suspenduoti kunigai ar visiškai nepažįstami asmenys, kurie, bolševikų policijos remiami, išikuria katalikų klebonijos. Bažnytinė nuosavybė apdedama dideliais mokesčiais. Taip, Kauno katedra turi sumokėti 46.000 rublių, Panevėžio katedra — 40.000 rublių, mažytė Šv. Mikalojaus bažnyčia Vilniuje — 16.000 rublių. Kauno diecezijos administratorius msgr. Jokubauskas, miręs 1947 m., buvo apdėtas mokesčiu 20.000 rublių. Atmenant, kad darbininko visutinis mėnesinis uždarbis yra 200 rublių, tos sumos yra tikrai aukštos. Iš kitos pusės, iš kunigų reikalaujama sąrašo, kas tuos pinigų suaukojo, taip, kad net savo auka prisidėti prie išmokėjimo bažnyčioms uždėtos kontribucijos, yra rizikingas dalykas.

Persirengę policijos agentai stebi kas eina į bažnyčią, kiti klauso pamokslų bažnyčiose ir ne kartą dėlto dvasininkai yra tardomi.

Daug žymių katalikų akcijos veikėjų, rašytojų, jau žinoma kad mirė Sibiro ištremime. Tarpe žuvusiųjų yra buvęs Lietuvos prezidentas A. Stulginskis, buvęs katalikų dienraščio redaktorius Skrupskelis. Ir daug kitų.

Taip, kad savo 30 metų sukaktį nuo nepriklausomybės paskelbimo Lietuva švenčia labai tamsiomis dienomis. Iš daugelio krutinių šiandien veržiasi didžiojo Lietuvos poeto Maironio sukurtieji maldos-giesmės žodžiai:

Apsaugo, Aukščiausias, tą mylimą šalį,

Kur mūsų sodybos, kur bočių kapai. Juk tėviška Tavo malonė daug gali, Mes Tavo per amžius Lietuvos vaikai.

Neapleisk, Aukščiausias, mūsų ir brangios tėvynės, Maloningas ir galingas per visas galdynes....

DRASIOJI MERGINA

Jonas Nevardauskas

Nuo veido nušluščiūsi ašaras, ji priejo ir pataisė gestančią lemputę. Kad pasidarytų jai kiek ramiau, iš kampo pasiemė seną tinklą ir, grįžusi už stalo, ėmė jį taisyti.

Lauke nuo siančiančios didžiulės audros ir per langų plyšius einančio vėjo lemputė blinksėjo, kaip žvaigždė šalta žiemos naktį.

— O jūra jūra... tarė Marytė, pažvelgusi pro langą į tamsumą ir nematomas bangas.

Daug ji tokių vakarų praleido, bet kad taip būtų liūdna ant širdies, — nebuvo buvę. Kiek kartų girtas tėvas sugrįžęs mušdavo ją, kiek pamotė grubių žodžių pasakė, bet vis praėdavo. Gal ir šį vakarą iš miesto sugrįš tėvas, kad įtikytų savo jaunai žmonai, tas žilo plauko senis, išras visokių ydų, keiks ją, gal muš...

Marytė buvo pati jauniausia iš Būtėno šeimos. Kitos trys jos sesrys senai buvo ištekėjusios. Tėvas visą laiką buvo nepatenkintas savo dukterimis. Jis kaltino, amžino atilsio pirmąją žmona — Marytės motiną, kad negalys sulaukti nė vieno sūnaus, kuriam galėtų perduoti ilgametę žvejo praktiką ir senus tinklus. Ypač nekętė Marytės, nes ji visą laiką buvo savyje užsidariusi. Mažai kalbėdavo ir vengdavo tėvo žvilgsnio. Žvejų kaime ji buvo skiriama prie gražesniųjų merginų.

Nešiojo ilgas, gelsvas kasas. Jos akys buvo melsvai pilkos, kaip ir jos jaunystės dienos. Ji dirbo patį sunkiausį darbą. Karts nuo karto tėvas ją pasiimdavo kartu į jūrą. Betraudama sunkius tinklus iš vandens, ji taip pavargdavo, kad vos laikydavosi, bet tėvui bijojo pusę žodžio pasakyti. Kiek kartų jai vos raibo akys ir skaudėjo rankos...

Vienintelė laimės kibirkstėlė Marytės širdyje buvo šimonių Jurgis. Tas petingas dvidešimties metų vyras, visada trumpai apkirptais plaukais ir malonios veido išraiškos. Kaimynai: Būtėnas ir Šimonis dėl kokių ten mažmožių buvo piktuoju. Šimonis, pastebėjęs savo sūnų su Maryte, jam griežtai uždraudė susitikti. Žinoma, būtų uždraudęs savo dukteriai ir Būtėnas, bet dukterė nuo tėvo viską slėpdavo, o antra, savo įsitikinimu, Marytė jis laikė niekam netinkama ir neatėjo jam galvon, kad tarp jų galėtų būti kokia meilė.

Prieš pusvalandį, pasiskolinti druskos, pas Marytę buvo užėjusi artima kaimynė Barbora. Ji pasakojo, kad Šimonis su sūnumi Jurgiu dar nesą grįžę iš jūros. Nors visos žvejų žmonos yra prie to pripratusios, bet šį vakarą apsiverkusi Šimonienė nuo lango nesitraukianti.

— Tokios išsiutusios jūros mes dar nebuvo matę, — pridūrė išeinanti Barbora.

Tie žodžiai taip paveikė Marytės širdį, kad ji nežinojo už ko griebtis. Šalin numestųjį taisomą tinklą, ji vėl įsmeigė akių žvilgsnį į juodą lango stiklą, kuriame tematė riedančius didžiulius audros taškomus lietaus lašus.

Kaip filmoje prabėgo pro Marytės akis visokie vaizdai: kuklus kryželis prie motinos kapo, pajūrio kapinėse, pamotės užgauliojimai, skaudus tėvo rankos smugiai ir visų skausmų galą nešantis ramus Jurgio veidas...

Marytė, įsmeigusi akis į langą, vieną momentu visa sudrebėjo. Ją išpylė šaltas prakaitas. Tolumoje blyksėjo maža liepsnelė. Marytė dar arčiau priglaudė savo veidą prie lango, ar nepamatys daugiau blykstelėjant. Sekundės slinko kaip valandos. Daugiau nieko nesimatė.

Kas daryti? ... Jai mintys pynėsi galvoj. Pranešti kitiems žvejams. Bet nė vienas nerizikuos tokioj audroj savo gyvybe, nors šimtus mokėtų. O antra vėl, nė vienas žvejys neturėjo tokio laivelio, kuriuo galėtų drįsti šį vakarą važiuoti į jūrą. Visame žvejų kaime tebuvo vienintelė motorinė valtis, talpos penkiems žmonėms, kurią Marytės tėvas buvo išsinuomavęs iš valdžios. Galvoti ir svyruoti jai nebuvo laiko: reikėjo veikti. Skubiai užsivilko odinį tėvo švarką, nuo kablo nusikabinusi, dvi gelbėjimosi juostas ir vienplaukė nuskubėjo į pajūrį. Motorinę valtį valdyti jai nebuvo naujiena. Įjungus motoras veikė puikiai. Davusi tris trumpus šviesos signalus, buvo išmokinęs kaip reikia paleisti,

Atydžiai Tikrinami naujai avykstančiųjų dokumentai

valtis atsiplėšė nuo kranto. Kaip uždara degtukų dėžutė, ji stačia stojosi prieš milžiniškas bangas, ir vėl krisdama žemyn visa pasinerdavo. Jei būtų matęs tėvas, ją būtų prakeikęs, išvadinęs beprote, nes kiekvienu momentu, ta sena dėžė galėjo subirėti į šipulius. Ji nieko daug nenusimanė apie aklą vairavimo sistemą, tik iš tėvo buvo girdėjusi, jei valtį paleis išilgai bangas — viskas žuvė.

Nors iš silpnų rankų vairą plėštė plėšė, bet ji stengėsi išsilaikyti prieš bangas. Kaip ji sugrįš? ... ta mintis jai nė į galvą neatėjo. Didžiausias jai galvosukis buvo: nenukrypti nuo to taško, į kurį ji buvo pradėjusi plaukti. Žinojo, kad audroj ir seni jūrininkai paklysta, o jai...

Jau galėjo būti virš mylios nuo kranto, kai jos laivelio motoras ėmė springti. Apie motoro veikimą ji neturėjo nė mažiausio supratimo. Tėvas

sustabdyti, ir ramioje jūroje — vairuoti.

— O Dieve, Dieve, padėk man — tyliai sušnabzdėjo jos lūpos, ir drebančiomis rankomis suspaudė vairą, kad jo niekas nebūtų išplėšęs. Ant laivelio grindų, po jos kojomis iš kažkur ėmė rasti vanduo, bet ji į tai nekreipė jokio dėmesio. Kad tik nesustotu motoras — buvo visas troškimas. Dėja, motoras tankiau springo ir duso. Prieš akis matydama liūdną išeitį — ji, ranką atitraukusi nuo vairo davė du ilgus, paskutinius šviesos signalus. Staiga viskas virto amžinybe. Valtis pakrypo šonu. ir į atšniokstančią bangą nebeįkabino. Motoras sustojo.

— Ne! — pratarė mergina. — vairo nepaleisiu kol nepradės grimsti mano laivelis. Ji taip buvo susikaupusi, kad ne kiekviens žmogus gali toks būti mirties akivaizdoje. Nuo jos veido ritosi dideli prakaito lašai, visi sąna-

ZINIOS

AMERIKIECIAI

PASISAKO

JAV turinčios nebesiūsti jokių mašinų ir jokių žaliavų Rusijai, nes „visa tai virs karo mašinos dalimi“, pareiškė Horold E. Stassen, respublikonų kandidatas į JAV prezidentus. Rusija, kaip jis savo radio kalboje pabrėžė, „aiškiai mėgina sutrukdėti Europos atstatymą“.

Per 1947 m. JAV pasiuntė Rusijai elektrinių įrengimų ir aparatų daugiau, negu Britanijai ir Prancūzijai kartu.

Po savo radio kalbos, kalbėdamas apie streikus Prancūzijoje ir Italijoje, Stassen nurodė, kad jie esą Rusijos griauamosios taktikos dalis.

Stassen laiką Rusiją ir Jugoslaviją vieninteliais Europos kraštais, kuriuose laikosi socialistinis ūkis.

Toliau kandidatas į prezidentus, pareiškęs, kad jis niekad nebuvo priešingas padėti Prancūzijai ir kitiems Europos kraštams, pridūrė: „Bet jei mūsų parama bus panaudota susocialinimui ir centralizacijai didinti, mes neteksime to, ko mes siekiame-laivės“. (NYGH, 47 12. 10)

600 MARKIU UZ GALVA

NEY YORK (LAIC) Braunschweige, Vokietijoje, yra viena iš daugybės Sovietų pereinamoji repatriantų stovykla. Sovietinės repatriacijos misija yra įsikūrusi Cafe Boerner patalpose, netoli geležinkelio stoties. Kadangi baltiečiai atsisako „grįžti“, tai Sovietai neriasi iš kailio verbuodami agitatorius tarp tremtinių. Jiems moka pinigines premijas po 600 markių už kiekvieną prikalbėtą grįžti repatriantą. Latvių stovykloje toks Sovietų agentas gavo 2400 markių už keturių asmenų šeimos prikalbinimą repatriotis. Ką gi, yra ir tokia sovietinio biznio rūšis.

AMERIKOS DARBO FEDARACIJA PRIESINGA WALLESO PARTIJAI

Amerikos Darbo Fedaracija pranešė, kad ji yra priešingai nusistačiusi dėl trečiosios partijos kandidato Henry Wallace į prezidento rinkimus. Fedaracija ragina savo narius, kurių yra 7,200,000 nesileisti būti suviliojamais netikrojo, klaidingojo Wallace liberalizmo ir jo vedamos Trečiosios Partijos organizavimui.

Amerikos Darbo Fedaracija pasakė, kad Wallace Trečioji Partija yra vadovaujama komunistų.

KINIJOJE KARAS TEBESITESIA

Pilietinis karas Kinijoje įgyja vis aštresnės formas. Tautinės kariuomenės vyr. būstinė Mandžiūrijoje praneša, kad vyriausybės kariuomenė pasisėkė keletą kilometrų pasistūmėti į rytus. Komunistai pasitraukdami paliko daug užmuštų ir sužeistų. Vietinis komunistų priešpuolis, trukęs keletą valandų, buvo tik lėktuvų pagalba atmuštas. Abi pusės turėjo didelių nuostolių. Kituose fronto ruožuose vyrauja ramybė. Šis laikotarpis laikomas kaip tyla prieš audrą.

Iš Nankingo pranešama, kad pagal Tautinės vyriausybės kalbėtojo pranešimą, Kinijos vyriausybės, netekdama dviejų svarbių geležinkelių mazgų Mandžiūrijoje ir šiaurės Kinijoje, atsidūrė kritiškoje padėty.

Iš vidurinės Kinijos Yangtse fronto vyriausybė pasiekė palankios žinios, kad vienos paros laikotarpį vyriausybės kariuomenė pasisėkė atsiimti 5 svarbius miestus į rytus ir į pietų rytus nuo Hankau.

RUSU MISIJA

AUSTRIJOJE

Amerikiečių karinė valdžia Austrijoje leido per gruodžio mėn. Sovietų repatriacijos misijai, susidedančiai iš

trijų narių, lankytis amerikiečių zonoje.

Misija yra įgaliota atsirinkti visus laisvu noru norinčius Rusijon grįžti DP, šiuo metu gyvenančius Austrijos amerikiečių zonoje. Visur, kur gyvena Rusijos DP, bus rodomos filmos, įsteigtos skaityklos, patiekiami visa repatriacinė medžiaga.

Karinė valdžia praneša, kad sovietų misija yra septintoji užsienio misija, pradėjusi savo darbą šioje zonoje.

Austrijos amerikiečių zonoje prisikačiuojama 13.000 Rusijos piliečių DP. Į šį skaičių įeina sovietų piliečiai gudai ir ukrainiečiai.

AMERIKA KRATOSI RAUDONUJU

Amerikos vyriausybės kalbėtojo pranešimu vasario 6 d. buvo padarytas sprendimas pašalinti kino filmų kompozitorių Hanns Eisler. Jis turi brolį, kurs taip pat skaitomas Amerikoje „Komunistas Nr. 1“.

RIEBALAI IS ANGLIES

Akmeninė anglis, kaip ir medis, dabar tampa nepaprastai svarbiu cheminiu dalyku, kuris labai plačiai panaudojamas. Iš anglies gaminamas dirbtinis benzinas iš anglies gaminama dirbtinė guma, iš anglies daroma dirbtinė vilna, ir dabar iš anglies jau daromi dirbtiniai valgomieji riebalai, kurių gamybos fabrikas jau veikia anglų zonoje — Wittene.

Dirbtinių riebalų išradėjas inž. Imhausenas. O jo gamybos metodas yra šis: Gaminant sintetinį benzina, gaunamas pašalinis gamybos produktas — parafinas, iš kurio cheminiais būdais gaunamos riebalinės rūgštys, o iš šių veikiant jas glicerinu, gaunami keturių rūšių riebalai. Viena jų rūšis langvai apdirbama į valgomus riebalus. Iš 7-nių akmeninės anglies tonų gaunama 1-na valgomų riebalų tona. Dirbtinių riebalų kaina beveik tokia, kaip ir natūralinių taukų.

Pirmasis dirbtinių valgomųjų riebalų fabrikas per vieną dieną pagamina apie 1275 tonas riebalų.

WASHINGTON — JAV Valstybės Departamento sekretorius Lovett, bendram priėmimo, pasakė žurnalistams, jog Departamento yra painformuotas, kad rublio nuvertinimą Rusijos kaimiečiai skaito jų apiplėšimu. Naujasis rublis sutiktas su nepasitenkinimu ir nusivylimu.

BUENOR AIRES — Argentinos vyriausybė siekia žibalo šaltinių nusavinimo ir visos vietinės naftos pramonės nacionalizavimo.

KAIRO — Čia susirinkę arabų valstybių vadai susitarė, kad arabų žygis į Palestiną turi prasidėti tuoj, kai tik Anglija atitrauks savo kariuomenę. Aukščiausiu musulmonų kariuomenių vadu paskirtas libanietis Fauzi Kaukij.

NEW YORK, — Telegramos iš Maskvos praneša, kad gruodžio 21 dieną įvyko rinkimai į Rusijos, Ukrainos, Armenijos, Moldavijos ir Karelijos sovietinių respublikų tarybas, Rinkimų data sutapo su Stalino 68 metų amžiaus sukaktuvėmis. Į Maskvos miesto ir apygardų tarybas maršalas Stalinas išrinktas „vienbalsiai.“ Maskvos tarybos deputatu išrinktas ir Molotovas.

MASKVA, — SSSR Aukščiausias Tarybos prezidiumas, atsižvelgdamas į Tarybų Lietuvos vyriausybės prašymą nutarė suteikti Tarybų Sąjungos pilietybę visiems Klaipėdos krašto ir kaimyninių sričių gyventojams.

Ketvirtoji visasąjunginė Aukščiausios Tarybos Sesija nutarta sušaukti 1948 m. sausio 30 dieną.

Vienas Kanados jugoslavų komunistų vadai, kuris pernai su džiausmu nuvyko pas Tito, dabar sugrįžo Kanadon ir tyli kaip muilo burnon paėmęs.

Amerika uždraudė pardavimą Sovietų Sąjungai radar įtaisų, kuriais galima sekti lėktuvų skridimą.

— DPD, 27. XII. Ankaroje 5.000 studentų vykdė antikomunistines demonstracijas. Jie reikalavo atstatyti komunistams palankų rektorių. Policija neleido demonstrantams pasiekti Sov. S-gos atstovybė.

TREMTYJE NETEKOM ZYMAUS LIETUVIO.

New York (LAIC) — S.m. sausio 4d. Vokietijoje mirė Juozas Paknys, gimęs 1883m. rugsio 10d., Južintų valsč., Pakuoniūose. Vėlionis buvo vienas iš social-demokratų vadų ir stipriausių finansininkų Lietuvoje. Beveik per visą nepriklausomybės laiką jis buvo Lietuvos Banko direktoriuje. Gilios išminties, kuklus darbuštas, kovojantis patriotas ir demokrat — toks buvo vėlionis Paknys. Tremtyje jis ėjo atsakingas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus išdininko pareigas ir buvo artimas VLIK'o bendradarbis.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA LANKESI WASHINGTONE.

Washington (LAIC) — ALT Vykdomasis Komitetas ir LAIC direktorius š.m. sausio 19-21d.d. lankėsi Washingtone ir atliko visą eilę svarbių pasitarimų bei pasimatymų.

Su BALF pirmininku apsvartė imigracijos komisijos paruoštą projektą ir susitarė suorganizuoti Amerikos Lietuvių Imigracijos Komitetą. Tam projektui įgyvendinti numatyta eiga ir sudaryta organizacinė komisija.

ALT delegacijos lankėsi Valstybės Departamente ir turėjo pasimatymus su Rytų Europos skyriaus vedėju p. C. Burke Elbrick ir su DP reikalų Skyriaus vedėju p. Dawson. Taip pat buvo atlankyti ir keli Kongreso nariai.

Ta pačia proga ALT Vykdomasis Komitetas dalyvavo Tarptautinės Valstiečių Sąjungos sukviestojo spaudos konferencijoje ir su to sąjūdžio vadais bei spaudos žmonėmis užmezgė reikšmingų kontaktų.

Apie patyrimus ir atliktus darbus Washingtone išsamų pranešimą ALT nariams ir spaudai padarys patsai ALT Komitetas.

SIUVEJO SKUNDAS

MIELAS „TAURAGISKI“ „KAUNISKI“ IR „L. B.“ REDAKCIJOS PONE.

Šiuo streipsneliu nesimu pilnai atsakyti į jūsų šmeištus mestus per rūšiškąjį „Liaudies Balsą“. Tai padarys kiti.

Man, kaip buvusiam T. Lietuvos liaudies siuvėjui tenka tik apgailestauti, kad nėsu rašytojas. Aš tepriminsiu kodėl tarp didelių „ponų“ „buožių“ „kapitalistų“ čia važiuoja ir liaudies siuvėjai. Manau, kad jums bus įdomu kodėl bėgome ir mes.

Tai buvo 1940-tųjų metų ruduo Vilkaviškyje. Tamsią, lietingą lapkričio naktį kažkas triukšmingai beldėsi į duris. Kėliausi iš miego ramindamas žmoną ir klykiantį 4-rių metų sūnelį. Jaučiau, kad šis naktinis vizitas nieko gero nežada, tuo labiau, kad praėjė naktį panašios apystovos dingo kaimynas J.R.

— Greičiau atidaryk duris, čia liaudies milicija — kažkas rūsų liaudies kalboje. keikėsi ir šaukė už durų.

LIETUVOS KLAUSIMU

“Raudonieji likvidatoriai naikina lietuvius” “Ekziliinis ministeris prašo sustabdyti terorą”

Tokiomis antraštėmis “Chicago Daily Tribune” 1947, XI, 6 d. įvardino korespondenciją, nusakantią, kad Lietuvos ministeris Vašingtone P. Žadeikis įteikė JTO “baisų dokumentą”, prašantį gelbėti lietuvių tautą nuo “rusiškųjų likvidatorių” vykdomo naikinimo.

“Nors Žadeikio vyriausybė tebeprapažįstama JV, kurios niekados nepripažino Lietuvos, kaip sovietinės respublikos, inkorporavimo į Sov. Sąga, Lietuvos ministeris maža turi vilties kad jo kreipimuisi būtų kreipiama dėmesio, rašo Ch. D. T.” “Prieš metus jis tokio pat turinio raštą jau buvo įteikęs. Pasaulinė tautos organizacija padarys nenurodžiusi autorių keliame kaltinimų įprastinę santrauką ir įteiks žmogaus teisių Komisijai. Lietuvos ministerio patiekti kaltinimai buvo surašyti “Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto.”

Apie ministerio Žadeikio JTO įteiktą VLIK'o memorandumą praneša ir “New York Herald Tribune” New Yorko laida 47,XI,5 įsidėjusi 70 eilučių pranešimą “Lietuviai kaltina Rusiją genocidija. JV tebeprapažįstamas ministeris Žadeikis įteikė kaltinimą JTO”. Pranešime sakoma, jog JTO žmogaus Teisių skyriaus direktorius John Humphrey pareiškęs, kad su tuo dokumentu bus pasiegtas kaip su kitais gautais raštais: bus padaryta jo santrauka nepažymint autoriaus, ir jis su kitais bus išdalintas žmogaus Teisių komisijai, susirinkiančiai Ženevoje gruodžio 1. “NYHT” pažymi, jog tą “smulkų pranešimą pasirašė Mykolas Krupavičius, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas ir buvęs Žemės ūkio ministeris, dabar esąs Šveicarijoje”.

Katalikų savaitraštis “The Tablet”, Brooklynso vyskupijos organas, apie tą VLIK'o memorandumą 47,XI,22 įsidėjo National Catholic Welfare Conference žinių tarnybos komunikatą, kuriame pacituojami pagrindiniai memorandumo punktai.

Vatikano “Osservatore Romano” 47, XI,15 pranešime iš Berno paduoda “Lietuvių informacijos biuletenio” žinias apie rusų kolonizaciją Lietuvoje ir apie klaidią lietuvių tremtinių padėti Sibire, ypač Verkutos stovykloje, kur yra apie 100,000 lietuvių, daugiausia atgabentų paskutiniu metu.

Didelis šveic. laikraštis “Gasette de Lausanne” XI, 17 įsidėjo straipsnį “Baltijos tautų nelaimė”. Jis pradedamas šiaip: “Komunistų machinacijos R. Europos kraštuose, kurie yra Sov. S-gos orbitoje, yra sukėlusios

pasipiktinimą laisvųjų tautų viešojoje opinijoje. Tai, kas vyksta Baltijos kraštuose, ligi šiol nėra sukėlę tokio pat sąžinės sukilimo. Tačiau tos naujos federalinės sovietų resp., sujungiamos į rikiuotę daug sparčiau ir apskriau kaip tos R. Europos valstybės kurios bent iš vardo yra suvereninės. Memorandumas, kurį Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo K-tas, esąs Stockholm, lapkričio 6 d. įteikė JTO gen. sekretoriui Trygve Lie, Baltijos kraštų padėti priminė pasaulio opinijai. Tasai dokumentas kaltina sovietus, kurie sistemingai naikina Baltijos tautas, ypatingai lietuvius.”

verkiandį žmoną ir mano kojos užgautą Vytelį. Šis žvilgsnis į juos buvo paskutinis. . .

Kada 1941 metais sukilę Kauno lietuviai išvadavo mane iš kalėjimo savo mylimos šeimos neberadau namuose. Sako išvežė juos su masėmis žmonių link Sibiro. Kada artėjo iš rytų antrasis rūsiskasis liaudies “išvadavimas” su didele lietuvių liaudies jūra patekau Vokietijon, o vėliau į santarvininkų rankas. Keliolika liaudies siuvėjų patekome ir į Kanados žemę. Dirbu siuvykloje su daugeliu darbo draugų. Tarp jų yra ir lietuviškai kalbančiųjų. Bolševiko akim žiūrint juos galėčiau vadinti: “buožemis” “kapitalistais” ir kitokiais terminais, bet, kad jie save priskiria prie liaudies žmonių supratau tik iš jų skaitomo “Liaudies Balso”. Perskaičiau ir aš jį. Apsivilimas ir apmauda prislėgė prisiminimus. Mintys nesuvaldomai grįžo į taip dar netolimą praeitį. Atsimenu kaip šandie gražuosius pavadinimus: “Liaudies siuvėjas” “Liaudies milicija” “Liaudies rūsų kalba” “Liaudies Kalėjimas” t.t. ir t.t. Čia mes radome ir turime savaitraštį “Liaudies Balsą”. Jis skiriasi nuo rūsiskųjų tik tuo, kad leidžiamas lietuvių kalboje. Čia nenagrinėsiu man girdėtų neproletariškų “L. B.” redakcijos ponų praturtėjimo priežasties, taip pat iš kur gaunamos vadams pinigų sumos. Tenorėjau tik viena ir taip nedaug.

Leiskite man kreiptis į jūsų sąžines (jei jas dar turite) Leiskite man kalbėti žuvusios žmonos ir sunelio vardu. Taip pat visų atvažiavusių ir dar atvažiavusių siuvėjų vardu. Aš jaučiu kad daryčiau nusikaltimą, jei šiandie tylėčiau. Nebekleidinkite bolševizmo nepažįstančius žmones. Nėgirkite tos krauju ir ašarose skęstančios dabartinės Lietuvos vergovės. Žmonių šauksmas ir ašaros, kurie tūkstančiais naktimis buvo sugaudyti ir išvežti Sibiran, ir antrieji, kurie pabijojo antrojo “išvadavimo” tūkstančiais patraukė į vakarus, argi jums nieks nepasako? Iš nedidelės lietuvių tautos bendrasis išvežtųjų ir pasitraukusių milijonškas skaičius, taip pat jums nieko nereikšžia. Žuvimui pasmerktosios tautos balsai, kurie prasiveržia net pro “geležinę uždangą” ir pasiekia kulturingojo pasaulio ausis ir sąžines, jums priduoja tik sadistinį malonumą. Mielai “L. B.” pritarėjai ir garbintojai, kreipiuosi į jus ne kaip pranašas, bet kaip žinovas, tikiu kad ateis diena, kada jūsų melu ir pikta pagieža pagrįsta propaganda subirs. Su kiekvienu nauju lietuvių (gyvų liudininkų) transportu jūs privalėsite vis giliau ir giliau slėptis savo kiaučiuose iki kol liksite “vadai be kariuomenės”. O jau tada jūsų dienos lietuvių tarpe pasidarys varganos. Nevienu užsiginsite net savo fotografijos, tilpusios jubiliejiname “L. B.” numeryje.

Atsiminkite, kad atvažiavusių žmonių, kurie per jums jau viską yra praradę. Ir jie norės su jumis pasikalbėti. Norės kalbėtis ir su tais kurie garbingai skelbiasi “L. B.” savo pavardės prie paauktų pinigų sumų.

Siuvėjas — P. R.

ZODIS TAURAGISKIUI

(Atsakymas į straipsnį Kas buvo tie išvestieji Sibiran ir Koks buvo smetoninių partizanų naršumas)

Šis straipsnis indomus tuo, kad jame dėstomos mintys tikro tauragiškio, eilę metų Tauragėje gyvenusio, o taip pat ir bolševikmetyje. Iš straipsnio aiškėja, kad komunistiniai rusų bernai, apšmeižimui naujai atvykusių tautiečių, imasi klastoti netik savo tikrų brolių laiškus, bet sugalvoja kažkokių "tauragiškių" "kauniškių" ir kitas komedijas.

RED.

* * *

"Liaudies Balso" Nr. 846 tu girėsi suradęs labai vykusią temą apie dabartinius išvietintuosius. Tema aktuali, negincysiu, visiems. Lietuviai, svetur nenustoję lietuviško jausmo, rūpinasi visomis išgalėmis išvietintųjų brolių likimu ir kuo galėdami padeda. Kiti, tarnauja už grašius svetimiesiems, kaip sumanydami drapsto juos purvais, kad tik gautų didesnę atlyginimą. Prie antrųjų, kaip pasirodo, priklausai ir tu, Tauragiški.

Pirmiausia, pradėdamas kalbėti apie tavo prirašytąsias nesąmones, noriu paklausti, kodėl nevykai į žemiškąjį "rojų" ir nepasinaudojai azijatų teikiama "laisvėmis". Kelias visiems atviras. Po stovyklų važinėjo rusų agentai, rusų astovybės dienas ir naktis laukė išskėstomis rankomis vykstančiųjų. O tu vis delto, pasirinkai kapitalistų kraštą — Kanadą ir duodiesi "išnaudojamas", kai tuo tarpu galėjai gyventi "laisvių" šaly. O gal tavo pračities kelias, kaip parašai, yra aptaškytas kraujo drumstu, nešvarių purvynu?

Rašai, žygiuojančius rusus susitiko su ašaromis akyse ir gėlėmis rankose. Taip, tauragiški, ašaros nevienam riedėjo per skruostus, matant azijatų gaujas, plūstančias į Lietuvą. Tačiau gėlių neteko matyt.

Pirmą dieną, rusams užimant, žmonės, smalsumo vedini, ir aš jų tarpe, 4 valandas laukė Dariaus — Girėno alėjoje rusų. Tačiau buvo veltui. Atžygiavę jų daliniai, sustojo, Oko miške. Dienos metu Tauragėje nesirodė, išskyrus kelis politrukus, kurie su kažkokiais reikalais nuvyko į kareivines. Tik nakčia būreliais, kaip vagys, įslinko į miestą. Tačiau žmonės to užteko. Jie puikiai suprato slapstymosi paslaptis, išvydę apiplyšusius, išbadėjusius kareivėlius.

Tu žmonių tremimą Sibiran laikai pačiu kilniausiu darbu Sovietų Sąjungos Lietuvai. Be to, išvedžioji, kad išvestieji neverti lietuvių vardo. Aš apgailestauju, kad atsiranda toks išsigimėlis, nešiojantis lietuvių vardą. Atvykę svetimieji puslaukiniai, sumynę kas nuo amžių saugota, aukotasi ir norėjo primesti savo dievus. Pagaliau,

Tautinio lietuvių dainų ir šokių koncerto, ivykusio pr. Kalėdų antrą dieną St. Banifac, Sanatorijoje — Winnipegoje dainininkės-šokėjos tautiniais rūbais: Iš kairės į dešinę: p-lės: Dzėjo Klevinaitė, sesuo vienuolė, Genė Ramanaskaitė pranešėja Paleliuniene-Janiškytė, Arija Klevinaitė, sesuo vienuolė, Janina Vanagaitė, Petronėlė Narkevičiūtė, sėdi: Milda Šeštakauskaitė, Aldona Češcelaitė ir Danutė Jonikaitė.

matydami lietuvių atkaklumą, ėmėsi nešvariausio darbo — žudymo ir trėmimo.

Tu rašai, išvežė vargšų išnaudojus. O nematei, kai ūkininkus paėmė nuo žagrų, darbininkus iš dirbtuvių? Kuo jie nusikalto, dirbdami nuo aušros iki sutemos? Galiau net šimtus tokių išvardinti. Argi jie nebuvo Lietuvos sūnūs ir dukros?

Kas gi yra, tavo supratimu, Lietuvos sūnūs ir dukros? Ar tik ne tie, kurie už vagystes, chuliganizmą sėdėjo kalėjimuose, pragėrė visą turtą ir vėliau tapo žmonių ėdikais, okupantų tarnais???

Tu pasakoji, atseit, link šalto vandens, apie patį vežimą. Jau skaitant tavo plepalus, kyla klausimas, ar tik tu esi buvęs tą dieną stotyje? Aš gyvenau 100 metrų atstumu nuo stoties ir visai kitą regėjau. Sugaudytus žmones 3 dienas laikė uždarytuose vagonuose. Ne tik vandens paduoti, bet ir išlipti asmeniniam reikalui neleido. O tu nukliedi, kad alaus ir degtinės atnešdavo. Tačiau, kai viena siuvėjo žmona norėjo vienai sunutei paduoti vandens, bet sargybinis neleido. Tik mažiems vaikams buvo daromą išimtis: jie galėjo išlipti iš vagono ir atlikti asmeninius reikalus. Tačiau tuos nekaltus 5-7 metų kūdikius, lydėdavo sargybiniai su durtuvais. Ar tai tu to nematei?

Rašai, traukiniui pasijudinus, aidėjo skambios, lietuviškos dainos. Tikrai, tauragiški, buvai nepilname stovyje. Ar vežamųjų šauksmai, dejonės, maldavimai yra dainos? Ar suimtas, vežamas į nežinią iš savo žemės, gali dainuoti? Kur tavo, tauragiški, logika?

Toliau sakai, nušviesias tikra šviesa Lietuvos partizanų kovas prieš bolševizmą. Labai malonu. Buvau pradėjęs galvoti, kad imsi jau protingai kalbėti. Tačiau teko smarkiai nusivilti. Rašai, partizanams rūpėjo auksniai dantys, laikrodžiai, žiedai. Klysti! Tikri partizanai, nebodami paaukoti savo gyvybių, gynė dirbtuves, svarbesnius pastatus, tiltus nuo bėgančiųjų rusų, kad jie nesunaikintų. Tiesa, buvo ir tokių, kuriems rūpėjo auksas, o dar labiau, nuodėmių nuplovimas. Tokių buvo daug Lietuvoje, o taip pat ir Tauragėje. Ar nepažysti didžiojo liaudies "sūnaus", komjaunuolio, išmesto iš gimnazijos už nesilaikymą tvarkos, paskiau tapusio smarkiausiu žydų naikintoju? Gal užmiršai, lankius mokytojų seminariją, komjaunuolį, norėjusį nuplauti savo kaltes, šaudusį su vokiečiais žydus? Kodėl nepameni kiek tokių kailiaverčių tarnavo vokiečiams. Kiek nekaltų žmonių nuo jų nukentėjo? Ar kalti visi lietuviai, kad keli patsidavę svetimieji, kaip ir tu, pridarė niekšybę? Jokių būdu ne. Taip pat duodamas tavo pavyzdėlis, kad mokins nušovė mokytoją, yra pramanytas. Aš ir kiti tauragiškiai pirmą kartą apie tai išgirdome.

Duodi vieno D. P. esančio Kanadoj, pasakojimą, kuris, neva, girėsi: savo darbais. Pagalvok ką kalbi! Ar padaręs, tokį darbą sakytusi kitam? Niekuomet! Nebent toks tokiam. Kad tokių yra čia, miškuose, aš negincysiu. Patsidavėlių yra visur. Tačiau, jei tik tokiuos žinotume, veikiama "užjaustume".

Ir tu, tauragiški, ar nesi vienas iš tokių kailiaverčių? Iš tavo žodžių galima pilnai spręsti. Dėl tavo pasivadinimo tauragiškiu, tenka, irgi, pagalvoti. Sumini kelius faktus, kurių man, 20 m. gyvenusiems Tauragėje neteko girdėti. Ar tik nesi vieną kartą tauragiškis, antrą — kaunietis, o trečią, pagal reikalą, — kitoks?

Aš, tikrumo dėliai, sutinku pasisakyti savo ir iš ardyto tų "narsiųjų" komjaunuolių pavardes, jei tu tik pasisakytumei. Jei rašytum teisybę, nesislapsytum, o kai dirbi už pinigų, pamini žmoniškumą ir savo savigarbą.

Tauragiškis.
Longlac, 2-1-1948.

SKAITYKITE IR
PLATINKITE
"N. LIETUVĄ"

PAGALVOKIME...

Šiuo laiku, kada pasaulis kvėpuoja materializmo dvasia, kada viskas vertinama jėga, doleriais, kada žūsta valstybės po valstybės tik dėl to, kad mažai kariuomenės turi, mums yra šventa pareiga išlaikyti garbingą lietuvių dvasią.

Mes neturime armijų, bet turime mūsų dvasines vertybes, kuriomis mes galime drąsiai ir pasekmingai vesti karą už Lietuvos atvadavimą. Šioje kovoje mes turime būti visi kaip vienas. Visi, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, besąlinginai turime savo energiją ir sumanumą aukoti laisvės kovai. Kuomet turėsime savo tėviškę, ramiai atsikvėpę, galėsime pagalvoti ar mums reikalingos pastipros arba koki susigrupavimai ir koki susigrupavimai bus reikalingi.

Graudu ir gaila, kad atsiranda entuzijastų kurie jau šiandien neberimsta ir brenda į partinių kovų sukurius. Ir tikriausiai nepastebi kaip didelę žalą jie daro tautinės kovos bare. Ar negausime iš tokio darbo tuos pačius rezultatus kuriuos turėjo anojė pasakėčioje gulbė, vežys ir lydys betraudami vežimą?

Mes blaškomės, o Lietuvos miškuose okupantai lieja nekaltą mūsų brolių kraują. Jau devinti nelygios kovos metai, kurioje mūsų tauta kas kartą vis silpnėja, jėgos senka. Pasaulis jau žino kodėl basi ir išalkę žmonių milijonai bėgo į vakarus. Pasaulis jau žino kas drumščia ramybę ir dėl kurių kaltės vis negalima įgivendinti taikos. Pasaulio sąžinė nebus rami iki nebus grąžinta laisvė tiems, kuriems šiandien ji yra atimta.

Neužmirškime, kad esame tie, kurie ir toliau nenuilstamai turime belstis į pasaulio sąžinės duris. Mes

esame tie, kurie ir toliau turime veržtis į savo krašto ir tautos laisvę.

Mūsų tauta šiaurės ir anapus geležinės sienos turi sunkų bandymą. Ir šventai tikėjime, kad mes savo tikslą atsieksime jei tik visi be išimties stosisime į bendrą darbą. Tikėjime šventai, kad ateis valanda, kuomet mes iš visų kraštų, miestų, visų uostų ir stočių kas su ginklu, kas su knyga grįšime namo pabučiuoti Tėvų Žemės!

Tenka palinkėti lietuviško pasiryžimo ir ištvermės Kanados Lietuvių Tarybai, kurios svarbiausias tikslas ir yra: Suburti Kanados lietuvių kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo. Lietuva — lietuviams!

22, 1, 48, Toronto. Stasys K.

ATSIŠAUKIMAS...

(ATKELTA IS 1 PUSL.)

koje kovoje ji ne viena. Visos vakarų civilizacijos tautos kaupia jėgas šiam šventam žygiui, ieško būdų ir priemonių gražinti pasauliui laisvę, rimtį ir taiką. Čia yra ir mūsų kovai prasmė ir viltys!

1948 m. vasario 16-oji diena tebūnie graži proga lietuviams, kur jie bebūtų, vieningai ir ryžtingai kelti pasauliui Lietuvos ir lietuvių tautos nudiene. Monių gražinti pasauliui laisvę, rimtį ir taiką. Čia yra ir mūsų kovai prasmė ir teisingumo visoms tautoms!

Tokia būtų 30-sios vasario 16 minėjimo esmė. Šioje minėjimo akcijoje turi dalyvauti visos mūsų pajėgos, visi pasaulio lietuviai ir jų draugai.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO PIRMININKAS.

GRO CER

5750 - 11th AVENUE

ROSEMOUNT

FRontenac 0578

J. Jonikas

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS

MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

J. SILICKAS

GRO CER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FI. 0006

Grocer & Butcher

6670 - 28th AVENUE

ROSEMOUNT

CLairval 0273

W. Mackevicius

Grocer & Butcher

2101 JOLICOEUR ST.

VILLE-EMARD

FIitzroy 0861

J. Givis

Richard's Meat Market

5898 VERDUN AVENUE

VERDUN

YORk 0271

P. Petronis

MUSU RUPESCIAI

IR VEL TARYBINES SPAUDOS ANTPLUDIS Pranys Alšėnas

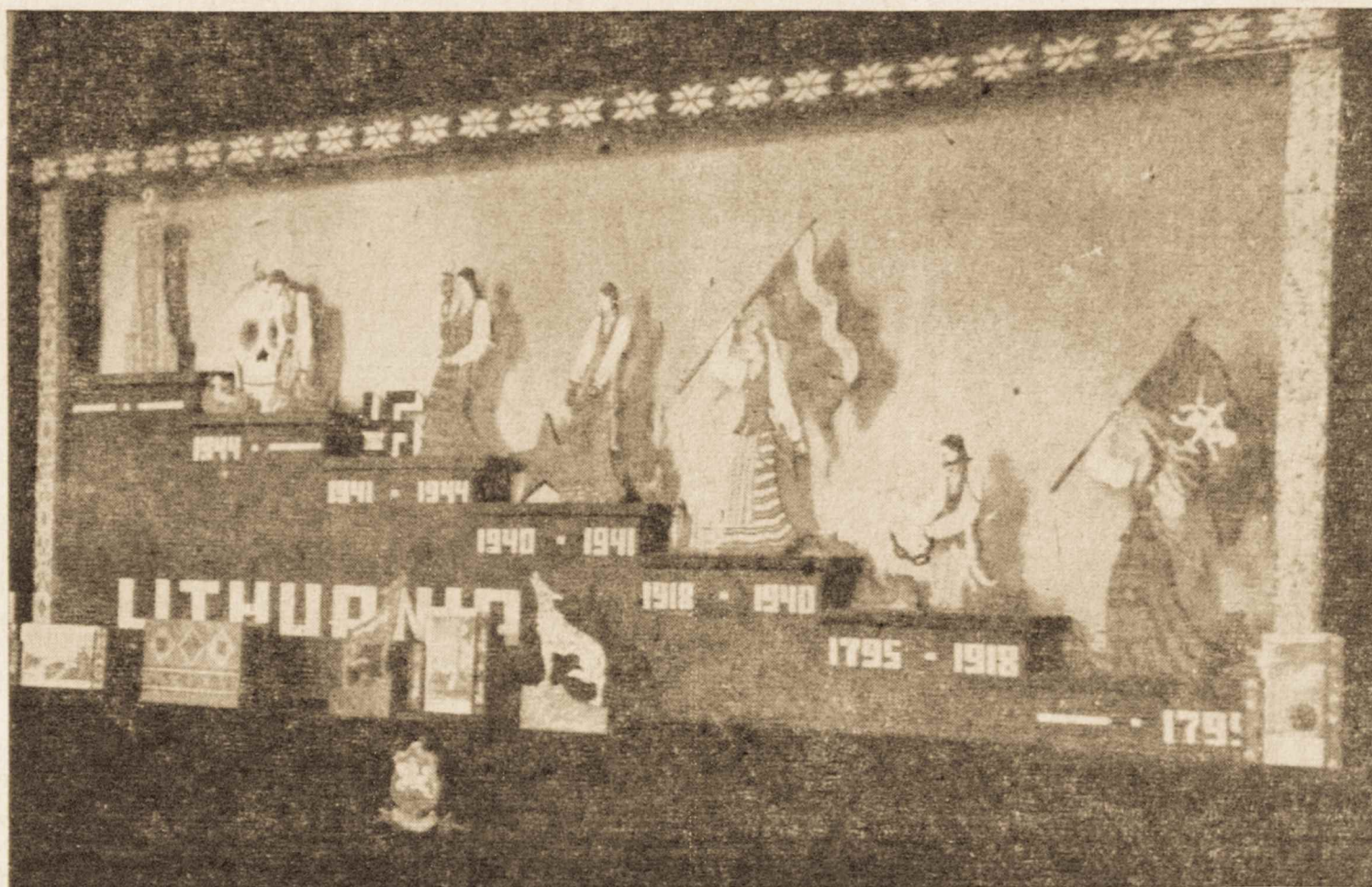
Kurį laiką tarybinė "Literatūra" spaudos pavidale jau buvo liovusis lankyti tremtinius. Ypac "Tiesa" šiuo metu stovyklose jau retesnis svečias.

Matyt, pastebejo "musų tarybininkai", kad tremtiniai gerai supranta, jog Tiesa rašo "tiesą". Mat, mūsų laikraščiai ėmė persipausdinti iš "Tiesos" ištisus rašinius su milžiniškomis eilėmis tarybų Lietuvos gyventojų — "veikėjų" pavardžių, kaip: krugliakovų, bogumolovų, ivanovų ir kitokių kitokiasių, o taip pat "savikritikos" straipsnių apie masinius išeikvojimus, vagystes koperatyvuose, apsileidimus ūkiuose ir kitur.

Dabar tremtinius pradėjo lankyti laikraštis "Tėvynės Balsas". Jis, matyt, leidžiamas specialiai tik tremtiniam "apšviesti". Tarybų Lietuvos gyventojai tikriausiai jo nemato, nes jeigu matytų — daug ir jie galėtų išskaityti "tarp eilučių": sužinotų apie tremtinių leidžiamus laikraščius, veikiančius komitetus ir pan. Tiesą pasakant, jie ir taip šitą žino, bet valdžios "pareiga" — tą viską nuneigti . . .

Priešventiniu laiku mus pasiekė "Tėvynės Balso" 6 ir 7 numeriai, iliustruotas Eltos leidinys "Lietuva šiandien" ir tarybinės Lietuvos "prezidento" Justo Paleckio pareiškimas tarybų Lietuvos vyriausybės vardu.

Prisiųstoji spauda mirgėte mirga akipleiška melo propaganda ir klas-tingais tremtinių viliojimais. Tenka pripažinti, kad, viena kas toje spaudoje yra autentiška ir tikra, — tai tik "Tėvynės Balso" 7 nr. įdėtas Molotovo paveikslas. Jis — tai neginčijamai tikras . . .

VIEŅOJE LIETUVIŲ PARODOJE, VOKIETIJOJE ATVAIZDUOTA LIETUVA IVAIRIAIS ISTORIJS LAIKOTARPIAIS, S VETIMTAUCIUOSE SUKELE DIDELI SUSIDOMEJIMA.

Savo atsišaukime Justas Paleckis, kreipdamasis į "brangius tautiečius ir tautietes", išdainuoja visas mums gerai žinomas daineles, kaip: "Svetimaj padangėj nemalonu, ne", "Leiskit į tėvynę" ir kitas. Veliau "drąsina", kad tarnavę vokiečių kariuomenė, "vietinėje rinktinėje" ar policijoje kareiviais ar karininkais ir grįžę į tarybų Lietuvą — nebūsią baudžiami. Netgi ir tų bausmė nepaliesianti, kurie dezertyravę iš tarybinės armijos . . . Grįžusieji atgausią savuosius ūkius ir t.t. O čia pat priduriama: "Jei nebus galima grąžinti senojo ūkio, jie turi

teisę gauti kitą lygiavertį ūkį, pagal žemės reformos įstatymą ligi 15 ha" (Eventualus apsidraudimas, jei tavo ūky jau kolchozninkas sėdi. P.A.) . .

Na, ir užbaigdamas savo atsišaukimą, "prezidentas" vis dėlto randa reikalo pridurti tokį "švelnų" priminimą: "Istoriniai faktai liudija, kad skaudžiai nukentėjo visi tie, kurie neklusė tarybų valdžios . . ."

Prie šio "priminimo" mes tik tiek tegalime pridurti: "Teisingai! Už "nepaklusnumą" — šimtai tūkstančių atsidūrė Sibire . . ."

"Tėvynės Balso" 6 nr. atspausdintas vedamasis "Gana vargti ir laukti." Jame nemaža graudėnimų negrįžtan-tiems, geroka dozė keiksmo žodžių tiems, kurie "agituoja" už negrįžimą, kurie "nenušikaltusius lietuvius baugina sibirais" ir pan. (Ach, kokie "akiplėšiški" tie "kurstytojai"! Juk Lietuvoj "nėra" buvę atsikimų, kad ką būtų ištrėmę į Sibira . . . P.A.)

Tam pačiam numerį yra atspausdintas įdomus laiškas kolegoms medikams. Laiško autorius med. dr. L. Sipavičius, kuris grįžęs iš ištrėmimo. Iš to laiško galima pacituoti tokios būdingos ištraukos. Dr. Sipavičius jame, tarp kita ko, rašo: "Aš, tuberkuliozės specialistas, su 18 metų stažu, nemokęs gerai vokiškai, Vokietijoje neturėjau darbo. O juk aš Vienoje buvau baigęs mokslus ir tariausi, kad tai man padės." (Pabraukimai mano P. A.). Kaip skaitytojas mano: ar tai yra logiška — Vienoje baigęs mokslus ir nemokėjo vokiškai?

Toliau, po ilgesnio išvedžiojimo apie "rojišką" tarybų Lietuvos gyvenimą, Dr. Sipavičius vis dėlto pasisako, kad: "Aš rašau visa tai, paprašytas "Tėvynės Balso" redakcijos . . ." Tarybinių institucijų "paprašymus" mes gerai žinome . . .

Laiškas baigiamas šiais žodžiais: "Esu bemaž tikras, kad mano žodžiai privers daugelį rimtai pagalvoti ir apsisprendus grįžti į Lietuvą (mano pabr. P.A.)."

Kitame laikraščio lape įdėta nuotrauka keletos asmenų, grįžusių į tarybų Lietuvą iš Danijos. Dvi moterys laiko už apinasrio arklių, o apačioje — toks parašas: "Iš Štralundo į Lietuvą grįžo Lidija Milkaitienė su dukterimi. Ji atsigaubė su savimi traukiniu į Vilnių, o iš čia vežasi į Vilkaviškį: du arklius, dvi karves,

versį, kiaulę, dvi žąsis, šunį ir 90 centnerių grūdų". Čia tenka pridurti! "Tikra sensacija! Lietuvoj ir visi "buožės", paėmus kartu, tiek turto nebeturi . . ."

"Tėvynės Balso" 7 nr. įdėta ištisa Molotovo kalba, pasakyta 30 metų spalio revoliucijos sukakties proga. Joje plačiuose išvedžiojimuose pasiežiaugiam, kad Sovietų Sąjungoje visiškai likviduota "eksploatatorių klasė" (ir kas to nežino, kad sovietai moka likviduoti P.A.), pasigiriama, kad sovietų liaudis "išgelbėjo Europos civilizaciją", kad šimteriopai pakilo Sovietų Sąjungos pramonė, kai tuo tarpu kapitalistinių kraštų: Anglijos ir Prancūzijos pramonė "tupčioja vietoj", primintas Anglijos ir Prancūzijos susijungimas su fašistine Italija ir sudarymas "gėdingo" Miuncheno susitarimo su hitlerine Vokietija" (Molotovo-Ribbentropo sutartis čia vis dėlto nepaminėta), užsiminta, kad "Egiptas teisingai reikalauja anglų kariuomenės išėjimo iš savo teritorijos" (o kad laikas būtų ištraukti raudonąją kariuomenę iš okupuotų ir teriojamų Pabaltijo ir kitų kraštų — kalboj neužsiminta). Na, ir užbaigoj pabrėžiama, kad: "Ekspansionistiniuose Jungtinių Amerikos Valstybių sluoksniuose pasklido nauja savotiška religija: netikint savo vidaus jėgomis — tikėjimas atominės bombos paslaptimi, nors šitos paslapties seniai jau nebėra . . ." Čia, žinoma, — "ilgi plovimai" . . .

Po vyriausiojo tarybinio "čyno" kalbos, tame pačiame numerį atspausdinta ir jo "klapčiuko", tarybų Lie-

tuvos "šulo" Gedvilos kalba, o taip pat ir jo atvaizdas. Šis taipogi išskolija vakarų "imperialistinius juodžiausiomis spalvomis nupiešia Churchillį, Marshallį, Popiežių, Bliumą, "anglų leiboristus ir vokiečių socialisdavikų padugnes Sumacherį ir kt."

Baigdamas savo kalbą, Gedvilas išreiškia viltį, kad "Demokratinis" pasaulis sutelks savo jėgas ir privers imperalistus "būti protingesniais ir elgtis ramiau". Esą reikia manyti, kad kapitalizmas nėra suinteresuotas pagreitinti savo žlugimą . . . Kalbą baigia, žinoma, kaip įprasta: tegyvuoją tegyvuoją . . . tegyvuoją . . .

Leidinėlyje "Lietuva šiandien" įdėtos nuotraukos "stalininių premijų laureatų", jų tarpe figuruoja ir Salomeja Neris. Tarybų Lietuvos mokslininkų grupės asmenys — visi tikrai tarybiniais veidais: išbloge, susengę, o S. Banaitis su antpečiais (gal būt politrukas? . . .).

Po to eina nuotraukos naujausių leidinių išleistų tarybų Lietuvoj ir laikraščių. Knygų autoriai daugiausia Leninas ir Stalinas, o laikraščiai — veik visos "tiesos": Mažeikių "tiesa", "Panevėžio tiesa", "Konjaunimo tiesa", "Tiesa", "Šilutės tiesa" ir t.t.

Tai toks vaizdas pažvelgus į tarybinę spaudą.

SVARBUS LAISKAS

Ryšium su parūpinimu dokumentų išvietintiems lietuviams, gyvenantiems Vokietijoje, teko lankytis Kolonizacijos valdyboj Winnepogo mieste ir ten patirti sekamą dalyką: sudarymui dokumentų įvažiavimui į Kanadą tiems asmenims ir šeimoms, kurie sutiks dirbti vieną sezoną prie cukrinių runkelių auginimo, tai yra vieną vasarą. Būtinai reikalinga, kad asmuo, gyvenantis Kanadoj, apsiimtų sumokėti kelionės išlaidas iki darbo vietos.

Šis tarpininkavimas nėra garantuotas šimtu nuosimčių, bet aš manau, kad daugumai gali pasisekti. Dalykas tokis: ši įstaiga visus reikalavimus popierius pasiųs cukraus fabrikui, šis perduos ūkininkams, kurie auginą runkelius, pasirašimui.

Įdomaujantis šiuo reikalu siųskite laiškus su nurodymais šiuo adresu:

Canada Colonization Association, 460 Main Street, Winnipeg, Man., Canada.

Būtinai šie nurodymai: 1) Vardai, pavardė. 2) metai (amžius). 3) vedęs ar ne. 4) Datos gimimo ir parapija. 5) kokios tautybės. 6) Antrašai gyvenančių Vokietijoje. 7) Asmens vardas pavardė ir antrašas, kuris apsiima sumokėti kelionės išlaidas.

Aš linkiu, kad dauguma lietuvių pasinaudotų šia proga. Reikia siųsti skubiai.

—P. Liaukevičius
Box 37 Mac Gregor, Man.

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

D A N T I S T A S

Daro peršvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampe)

Antanas Matulis

F I S H & C H I P S

7682 EDWARD STREET
VILLE LA SALLE

DEMESIO

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreipkitis žemiau pažymėtu antrašu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliunas

GENERAL INSURANCE

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.
OFISO — Tel.: PLateau 1871

Lietuviai barzdokiai dumoja . . . Ontario miškuose

Jurgis Kastytis Gliuda

SESIOLIKTAJAI VASARIO

Šią kilnią mūsų laisvės minėjimo dieną
atminkime tuos, kas dėl laisvės kovoja—
kas kelia dėl laisvės ir žodį, ir plieną,
ir savąją gyvastį laisvei aukoja.

Atminkime mūsų piliakalnių garsą
ir knygnešio neštąjį knygų maišelį;
ir mūsų močiutės didvyrišką narsą,
kai mokė vaikučius slaptai prie ratelio.

Atminkime žygį skurdžių savanorių,
parnešusių laisvę į mūsų tėvynę;
ir džiugėsio psalmes prie mūsų altorių;
trispalves, plėvenusias mūsų židrinėj.

Atminkim, kad vėl mūsų tėvynėj vergovė,
vėl tūkstančiai brolių benamiais pavirto;
kad mūsų miškai tapo laisvės tvirtovėm,
kur ginas lietuvis galingas ir tvirtas.

Per amžius vis teka mūsų kraujas, kaip upės;
lemtingajai kovai baigteis nematyti—
bet laisvas lietuvis, kovoj neparklupęs,
iškels vėl tėvynėj trispalvę ir Vytį.

VEL LIUDESIO VALANDELE

JAUNUOLIO - ATEIVIO
JUOZO BERNOTO KAPA
SUPYLUS, TORONTO, ONT.

Juozas Bernotas buvo vienas iš tų,
kuriam buvo lemta netekti tėvynės,
prarasti tėvus ir artimuosius ir tol-
stant nuo žiaurumo ir persekiojimų
patekti tremties dalion. Dalion, kuri
atima teises jaustis šmogumi, palaužia
atsparumą ir sužaloja sveikatą.

Naudodamasis švistelėjusia proga
pasiekti šalį, kuri nors ir nepakeis
tėvynės lygumų, nepadvelks kvepian-
čiomis pievų gėlėmis, bet bus laisva
nuo persekiojimų ir žmoniškų teisių
tramdymo. Jis kartu su savo likimo
broliais laimingai pasiekia Kanados
gluodžiuosius miškus, kur pasizada de-
šimts mėnesių skinti girių tankumy-
nus, kurių vietoje, kada nors ateity
gyvens žmonės ir kurs ateities kul-
tūros darbus.

Labai trumpą laiką miške išdirbęs
jaunuolis pasijunta sergąs dėl ko at-
vežamas iš stovyklos į Cochrane, Ont.
ligoninę. Ligoninėje išgulėjęs tris sa-
vaites ir sveikatai negerėjant ligonis
perkeliamas į Toronto General ligo-
ninę ligos iširimui. Čia, vargšas jau-
nuolis kasdien vis labiau ligos silpnia-
mas visiškai pasiduoda beviličiai ir
tyliai be skundų, be suraminimo ir be
motiniškos užuojautos laukia mirties
valandos.

Atskirtas nuo miško brolių, nebe-
girdi vargšas jaunuolis, nei savo pri-
gimto lietuviško žodžio.

Nemokėjimas anglų kalbos teikia ir
ligoniui ir ligoninės personalui nemo-
nionių keblumų. Nerasdama būdų su-
sikalbėti ir vieni kitus suprasti.

Bandoma patikrinti ligonio doku-
mentus ir jo užrašų knygutėje ran-
damas vienos torontiečių-lietuvių šei-
mos adresą. Skubiai pranešama iš li-
goninės, kad rastuoju adresu žmonės
atvyktų į ligoninę pamatyti silpną
ligonį.

Nuvykus, jaunas lietuvis randamas
labai nusilpusiu. Prakalbintas gimta
kalba kiek nušvinta, bet greit nukrei-
pia kalbą į savo ligos padėtį ir prašo
dėti pastangas, kad jo kancios būtų
greičiau sutrumpintos. Jam pažadama,
kad bus daroma viskas, jog jo gydi-
mas suteiktu jam gražių vilčių.

Neatidėliojant pranešama vietiniams
lietuviams, apie šį sunkiai sergantį
jaunuolį, kurio išgyjimas beviltis ir
sutikti jo mirtį reikia būti pasiruošus.

Kadangi, ligonis neturi jokių gim-
nių, nei artimų todėl jo paskutinių
dienų globą pasiima vietinis Toronto
Lietuvių organizacijų komitetas.

Komitetas, nors ir nejaukia nuotaika,
vienok pareigos verčiamas, aptaria bu-

tiniausius reikalus ligoniui mirus ir
paskiria žmones informuoti ligoninę,
kad apie J. Bernoto mirtį būtų prane-
šta komitetui, kurs rūpinsis jo lai-
dotuvėmis.

Vos praslinkus kelioms dienoms, iš
ligoninės pranešama, kad J. Bernotas
jau mirė. Tai buvo 27 d. gruodžio
mėn. 1947 m. 8:45 val. vak.

Atlikus visus formalumus su ligo-
nine vėlionio kūnas perduodamas ko-
mitetui, kurs ėmėsi laidotuves tvar-
kyti.

Komiteto tarimu apie šį liūdną įvy-
kį buvo pranešta į stovyklą per vėlio-
nio asmeninį draugą p. J. Miliūną,
visų ten dirbančių lietuvių žiniai.

Taipgi, pranešama ir Lietuvos Ge-
neraliniam Konsului pulk. Grant-
Suttie.

Pasklidus šiai žinia torontiečių —
lietuvių tarpe pasireiškė gili užuojauta
dėl J. Bernoto mirties, kurs atvyko
čia, kad gyventi, dirbti ir tikėtis sugri-
šti į savo numylėtą tėvynę, bet... li-
kimui savaip nuėmus jis į tėvynę,
niekad nebeįgrįš.

Bematant laidotuvių komitetą pasie-
kė išsireiškimai, kad būtų priiman-
tos aukos laidotuvėms ir iš privačių as-
menų, nuoširdžiai norinčių prisidėti.

Nors komitetas buvo nutaręs viešų
aukų nedaryti ir išlaidas padengti tik
iš organizacijų, bet skubiai pasitarus
buvo prieita, kad savanoriai norinčių
prisidėti žmonių negalima atmesti.

Tokiu būdu komitetui buvo įteikta
\$125.50 cent. Aukavo sekami asmenis:
Pr. Lekšas 15 dol., broliai Norkai 8
dol., broliai Dimitrovai 5 dol., Bo-
gusevičius 5 dol., Danieliai 5 dol.,
Margiai 5 dol., Batulevičiai 5 dol.,
Poviloniai 5 dol., ir Yokubynų šeima
5 dol. Po du dol. aukavo: Ramanaus-
kas, Augutis, J. Ranonis, St. Kava-
liauskaitė, L. Petrovaitė, Masiokienė,
Dankai, Bevardis, Motiejūnai, Plėta,
Yakimavičius, Bucevičius, Astrauskas,
P. Kairys, Žižienė, Vaškelis, Gutenas,
Kiseliai, Žaliaduonienė ir J. Karvelis.

Po vieną dol.: J. Pilkauskienė, Ur-
belis, Misiūnas, Pr. Kondrotas, V.
Dagilis, Matjošaitienė, Beinorytė, Na-
rušiai, Jarašiūnienė Hoziene, Čirūnas,
Karaliūnas, Kairys, Černiauskas, Pas-
kevičius ir Juzukonis.

\$1.50 cent. Palartis. Po 50 cent.,
Lekas, Kondrotas, Žilinskienė, Žižys
ir Streikus. \$4.50 cent. rasta be vardų,
kurie matomai nespėta pažimėti.
Prašoma atleisti.

Visus likusius trukumus padengė
seamos organizacijos ligiomis: Šv.
Jono pašalp. drg., Lietuvių Parapija,
Kanados Lietuvių Tarybos Skyrius,
Mot. Grupė "Daina", S.L.A. 236
Kuopa 12, C.C.F. Lietuvių skyrius.

(BUS DAUGIAU)

VOKIETIJOJE SPAKENBERG'O STOVYKLOJE TAUTINIŲ SOKIŲ IR DAINŲ GRUPE

LAISKAI

Timmins, Ontario,
3-1-48.

Gerb. Pone Redaktoriau!

Siunčiu \$5.00 ir prašau man siun-
tinėti jūsų redaguojamą savaitraštį
"Nepriklausomą Lietuvą" visus 1948
metus.

Nepaskaitykit tuos \$5.00 kaip pre-
numeratos kainą, bet daugiau kaip
auką. Iš savo negausių pajamų atsių-
siu ir daugiau. Tik lai klesti Nepri-
klausoma Lietuva! Tau, Nepriklausoma
Lietuva, teks atlikti didelę misiją,
kartu ir kovą. Tavo konkurentas
"Laudies Balsas" stengsis Tave ap-
šaukti fašiste, reakcioniere — toks
jau bolševikų trafaretas bet Tu
nenusimink, Bolševikų giesmelės visas
pasaulis puikiai pažįsta. Jie visus,
kurie nepučia į Maskos dūdą, tokiais
apšaukia. O kad "Laudies Balsas"
yra paklusnus Maskvos vasalas, tai
irgi ne paslaptis.

Kaip Dr. Vincas Kudirką, paskaitęs
pirmąjį "Aušros" numerį, susiprato
klaidingu keliu ejęs, taip ne vienas
lietuvis Tavo, "Nepr. Lietuva", pus-
lapiuose ras savo, ligi šiol eito, klai-
dingo kelio galą.

Tad gyvuok, Nepriklausoma Lie-
tuva! Tauriųjį Lietuvių gretos už
Tavo pečių didėja.

Reiškiu pagarbą,

Dipl. mišk. J. Tumosas.

DRASIOJI...

(ATKELTA IS 2 P.)

buvo žvejys Simonis su sūnumi Jurgiu.
Nuo jų rūbų, kaip nuo stogo, bėgo
vanduo. Jie abu drebo. Marytė bi-
jojo pratarti žodžio. Tamoje Jurgis
nepažindams, tarė: — Butėnai, tu čia?

— Aš — atsiliepė Marytė.

Koks visų buvo nustebimas. Bet
džiaugsmui tada nebuvo laiko išreikšti.
Jurgis tuoj ėmė bandyti užvesti mo-
torą. Senis Simonis, laivelio mėtomas,
kaip sapne blaškėsi tarp sienų. Įgu-
dusios rankos paliestas motoras užsi-
vedė. Visų širdys plakė vienu džiaug-
smu. Jurgis, paėmęs vairą, nustatė
kryptį. Kad ryškiau galėtų matyti
lužtančias bangas, įjungė šviesą. Silp-
numo apimta Marytė, išitraukusi į
kampą, kietai užmigo. Priėjęs Simonis
ilgai glostė jos plaukus, ir isitikinęs,
kad sūnus nemato, už jos narsumą
pabučiavo jai į skruostą.

* * *

Marytei pabudus, saulė jau buvo
virš medžių viršūnių. Ant jos lovos
krašto sėdėjo Simonienė. Šalia stovėjo
šypsodamasis Jurgis. Trobelėje šnekė-
josi daug žmonių.

Simonis susirinkusiems pasakojo,

riai buvo užtirpę, kad ji, kiekvienu
momentu su blaškomu laiveliu galėjo
nugrimsti. Dabar ji nežinojo kurioje
pusėje liko krantas, kur siekiamas
tikslas, viskas darėsi marga ir silpna.

Staiga ją apliejo šaltas vanduo. Ati-
trenktos durys jai skaudžiai užgavo
petį. Atvirų bangų šniokštė jį iš-
girdo keistą žmogaus balsą. Atsipei-
kėjusi Marytė išmetė abi gelbėjimosi
juostas ir virvę, ir savo pečiais užrė-
mė laikė laivelio duris, kad bangos
jo neprisemtų.

— Ieiskite! — ji išgirdo žodžius.
Nespėjus jai susiorientuoti, kaip pro
siauras duris įgriuvo du vyrai. Tai

kaip audra sulaužė jų laivą, kokiomis
priemonėmis jie laikėsi ant vandens
ir t. t.

Pirmą kartą Marytė išgirdo savo
tėvo patenkintą balsą, o Simonienė,
uždėjusį abi rankas ant jos, tarė:
"Dabar, Maryt, tuose namuose galėsi
pasilikti visados, tik tu išgelbėjai mano
vyrą ir sūnų."

— Na, Jurgi, susiprask ir tu padė-
koti, — motina pratarusi išslinko pro
duris. Jurgis apsilkabino Marytę ir
karštai pabučiavo.

Tolumoje, kaip veidrodys, žibėjo
rami jūra.

Ontarijos miškai, 1947.

MONTREALO L.J. KLUBO CHORAS

D.L.K. Vytauto Klubu patalpose rengia

VAKARIENE - BALIU

Vasario 21 d.7 val. vakare.

Tikslu pakviesti daugiau naujų choristų.

Ipattingai kviečiama dalyvauti naujai atvykęs jaunimas.

Įėjimas ir gėrimai nemokamai.

Choro Vadovas

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

FR. 5054

Jonas Andrukaitis

EPICIER
Biere - PorterGROCER
Beer - PorterOpen every night for Beer only
Ouvert tous les soirs avec livraison1442 LAFONTAINE ST.
1730 FRONTENAC ST.

PAIESKOJIMAI

Žemiau išvardinti asmens arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliiepti "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijon.

— Aleknavičius Jonas, Obelinės km.
Šunskų V.
— Seredaitės Petrutės, Gumbelių km., Rudaminos v.
— Abraičio Juozo, Barštinės km., Sasnavos v.
— Ambutavičio Stasio,
— Gavenavičiūtės Aldonos,
— Barkauskienė P. (Adomaitytė).
Tarpūčių km., Sintautų v.
— Jatulio Juozo, Kruikų v.
— Kaškelio Vinco, Udekų km., Linkuvos v.
— Pakaušio Antano, Mažukų km., Vabalninkų v.
— Nevedomskio Kazio, Daržų km., Vabalninkų v.
— Bendikaitė Jadygą, Vanagių km., Naumiesčio v.
— Griganavičio Vytauto.
— Šaltenio Kazimiero, Vajėsių km., Debeikių v.
— Kulnickienės Bofijos (Stočkaitės) Keleriškės Dv., Kedainių v.
— Turkaus Antano, Gulbinių km., Grinkiškio v.
— Laukys Vincas, Daržininkų km., Žaliosos v.
— Švartneris, Meištų km., Bubelių v.
— Samoskų Petro ir Jurgio, Tauragės.
— Dicmanitė Morta, Tauragės aps.
— Kubilinsko Jono.
— Vyšniausko Jono.
— Stanačio Antano,
— Giriliu Simo, ir Andrio,
— Suplevičiaus Petro,
— Mielulio Jono,
— Nauburis Jonas,
— Šulmistro Jono,
— Dieku Jono ir Martyno,
— Valutis Kasperas,
— Misevičių Aleksandro ir Mykolo,

Naujasodžio km.,
— Cancingeri Emili, Joniškės km.,
— Jurkšą Martyną, Jotpėtrių km.
— Meliuli, Bernotiškių km. Tauragės v.
— Juodžio Antano, Josanių km., Utenis v.,
— Maniųjų Jono, Pilkėnių km., Tauragės v.
— Sakalienės Marijos, (Albušaitės) Kirmiškų km., Šakių aps.
— Vojcelio Jono, Širvintų km.,
— Pociejaus P., Suopių km., Sintautų v.:
— Kalendra Viktoro, Trubakių km., Skuodo v.
— Dagį Antaną,
— Stankūną Petrą, Svainikų km., Smilgių v.
— Bajoriūno Petro, Svainikų km., Smilgių v.
— Urbo Mykolo-Bronio, Svainikų km., Smilgių v.
— Bandžio Vlodo, Norvaišių km., Gruždių v.
— Joblanskių, iš Skuodo,
— Riepša, apsivedęs Kervytę iš paluknės km.
— Kamaičio Antano,
— Tamošiūno Juozo, Surdėgių km., Debeikių v.
— Vidrinskas Jonas, Kudirkos Naujamiestyje, Šakių aps.
— Valnerio Emilijos ir Onos, Valnerio Adolfo,
— Kuodaitė Zofija, Panevežio mst.
— Dainausko Petro, Padvariniškių km., Pajavonių v.
— Kreivėnas, Igliskėlių v., Raišio km.
— Bariutės Julės, Padovinio km., Daukšių parapijos, Liudvinavo v.,
— Skilandžiūno Prano ir Vlodo Šakių mst.
— Baltrušaiti Antana, Fuldo Stovyklos.
— Piešena Adomą Fuldo Stovyklos. b. d.

PAIESKO

Pabėgelis iš Lietuvos ieško darbo Kanadoje, 26 metų amžiaus, automechanikas, gali dirbti visus elektrotechnikos darbus, sutinka dirbti vienus metus ant farmos, tam kas prisiūs affidavitus. Už kelionę pats apsimokės, rašyti:

A. Gambelis (24a) Borstel b) Winsen (Luhe) Kr. Harburg Koenigstr. III, Germany.

* * *

Dvi lietuvių šeimos gyv. Vokietijoje, nori atvykti Kanadon. Sutinka dirbti žemės ukyje ar chemijos pramonėje. Viena šeima susideda iš vyro 40m. amž. noteris 36m. ir duktė 10m.

Antroji susideda iš vyro 31m. ir moters 26m. Visi darbingi. Už kelionę apmoka giminais gyvenantis Amerikoje.

Galintieji parūpinti dokumentus atsiliiepti "N.L." redakcijon.

PADEKA

Lietuvių Sąjungos N. Metų suruoštos vakarienes pelnas \$309.03, iteikta "N.L." administracijai kaip auka.

Redakcija ir K.L.C. Taryba Lietuvių Sąjungai nuoširdžiai dėkoja.

* * *

"N.L." 2-rame nr. aukotojų sąrašas Camp 5-D isibrovė nemaloni klaida. Irašyta: Tinnozas, tui būti: Tumosas

RED.

PADEKA

Musu geradariams p.p. Janušauskams ir M. Čeplams iš Simcoe už patarimus ir pastangas mums perkant Farmą Langtone, nuoširdžiai dėkojame.

J. A. DAMBRAUSKAI

* * *

Montrealo Lietuvių Šv. Kazimiero parap. klebonui Bobinui, parap. Komiteto pirmininkui J. Mikalauskui, visiems komiteto nariams, p. Mikalauskienei ir p. Mališauskienei už surengtas man 47.12.22 d. išleistuves nuoširdžiai dėkojame. Keturius metus su Jumis gyvendamas, patyriau iš Jūsų daug draugiško nuoširdumo. Išleistuvių metu kun. Vilkačio pasakyti žodžiai mane giliai sujaudino, jie liks amžinai mano atmintyje.

Linkiu Jums likusieji ko gražiausios ateities.

Jūsų J. Dambrauskas

ADMINISTRACIJOS PRANESIMAS

Nors ir palengva, bet einama prie to, kad „N.L.“ turės savo rinkimo mašinas (linotip), kas palengvins darbą savaitiniam laikraščio leidiniui. Laukiamas pilnas lietuviškas raidynas stambesniu šriftu. Kartu tenka pasidžiaugti, kad mūsų laikraščio skaitytojų eilės auga su kiekviena diena. Tikime, kad mūsų ankstesnis pranešimas išsipildys — kiekvienas Kanados lietuvis turi būti „N.L.“ skaitytojas.

Kiekvienas Jūsų paaukotas centas laikraštį artina prie tobulesnio išleidimo. Labai ir labai už parėmimą aukomis visiems dėkojame.

Turime ir rupeščių: dar nevisose lietuvių kolonijose yra mūsų laikraščio atstovai, nevisur vedama laikraščio platinimo akcija, nevisi apsimokėję prenumeratas. Primename, kad administracijoje yra paruoštos prenumeratoriams rinkti knygelės. Kas jaučiasi galėtų surinkti bent keletą skaitytojų ir būti mūsų laikraščio platintoju, maloniai prašome atsiliiepti.

Visi paieškojimai, išskyrus Vokietijoje gyvenantiems lietuviams, apmokami po \$1. Didesni skelbimai dedami tik iš anksto susitarus, — paprasti po \$2. už vieną colį per dvi skiltis.

ADMINISTRACIJA.

AUKOS

Iš Valora, Ont:

CAMP 307 \$260.00
CAMP 305 235.00
A. Palionis 5.00

Iš Timmins, Ont., Camp 15:

J. Juškaitis \$ 12.00
B. Eidukevičius 10.00
K. Gečas 10.00
J. Gudelevičius 10.00
V. Kačergius 10.00
A. Klimas 10.00
A. Šalčiūnas 10.00
R. Bagdonas 5.00
K. Balčiūnas 5.00

J. Čeponis 5.00
J. Dženkaitis 5.00
J. Genauja 5.00
K. Genauja 5.00

A. Grigonis 5.00
V. Gutauskas 5.00
A. Jagelavičius 5.00
S. Janušauskas 5.00

A. Kaminskas 5.00
A. Končius 5.00
J. Kuprevičius 5.00
S. Mackevičius 5.00

R. Maldūnas 5.00
V. Murauskas 5.00
D. Nickus 5.00
J. Paulaitis 5.00

V. Povilaitis 5.00
J. Rimkus 5.00
A. Šalkauskis 5.00
K. Šaltys 5.00

J. Šimkus 5.00
R. Šluckas 5.00
R. Striūkas 5.00
K. Valančius 5.00

L. Valiukevičius 5.00
L. Valiukevičius 5.00
V. Žekonis 5.00
J. Žilys 5.00

\$150.00

J. Tumosas 5.00
J. Gurskys 4.00

Iš Blind River, Ont., Camp 39

Suprasdami lietuviškos spaudos reikalingumą ir jos galią mūsų tautiečių stipresniam subūrimui bendriems tautiniams ir kultūriniais darbams ir šventai kovai už mūsų tėvynės Lietuvos nepriklausomybę, mes naujai atvykę Kanadon ir dirbą J. J. Mc Fadden Lumber Co. Ltd., miško medžiagos gaminiame, Camp 39, aukojame „N.L.“ savaitraščio reikalams:

J. Nargėla 10.00
A. Kužmarskas 7.00
A. Mikštas 5.00
S. Pikšrys 5.00

P. Visockas 5.00
J. Valaitis 5.00
K. Tyla 5.00
K. Rusinas 5.00

J. Jokubaitis 5.00
J. Jakilaitis 5.00
M. Ragauskas 5.00
A. Šetikas 5.00

J. Baranauskas 3.00
A. Velyris 3.00
R. Velyris 3.00
J. Steigvila 3.00

A. Strumila 3.00
J. Samušis 3.00
A. Lukošerskis 3.00
V. Pundžius 2.00

\$217.00

Camp 9:

P. Butkevičius 5.00
V. Butauskas 5.00
V. Grikiš 5.00
P. Ledauskas 5.00

A. Jusys 5.00
J. Mackevičius 5.00
V. Markevičius 5.00
V. Markevičius 5.00

A. Patamsis 5.00
A. Baltrušis 5.00
A. Baltrušas 5.00
J. Cibulskis 5.00

J. Dobrovolskis 5.00
P. Kondrotas 5.00
V. Rimkus 5.00

\$ 90.00

Mes sveikiname „N.L.“ pasirodymą jau spausdintą spaustuvėje ir linkime, kad suburę aplink save visus susipratusių Kanados lietuvių, išaugtų didelį lietuvišką dienraštį.

Camp 39 B.K. 2.00
Camp 38 20.00
L. Pliūra 2.00
b. d.

Viena iš didesniųjų knygų leidyklų Europoje

"ATZALYNAS"

Per savo skyriu Kanadoje atlieka visus lietuviškos spaudos užsakymus, platina Europoje išleistas knygas, iš autorių priima rankraščius išleidimui.

Siuo metu skyriuje gaunama:

1) "Lietuva Šalis Mano Brangioji". Vienintelis tremtyje giliauspaudėmis išleistas vaizdų albumas. Tinka netik kaip stalo papuošalas, bet ir kaip dovana svečiams. Tekstai ir Lietuvos istorijos santrauka anglų kalboje.

Kaina su prisijungimu \$1,—

2) RUTKUNAS "Paukštės Man Meta Sparnus" Poėzija. 160 pusl. Kaina \$0.80—

3) "Lietuvos Žemėlapis" Keturių spalvų. Apima 1920 — jų metų sutartimis nustatytą Lietuvos teritoriją. Kaina \$0.50

4) ST. ZOBARSKAS "Gandras ir Gandrytė". Gražiausia tremtyje spalvotomis iliustracijomis mokyklinio amžiaus vaikams knyga. Kaina \$0.60—

5) VYTIS. Keturių spalvų. Kambarinis formatas. Meniškas darbas. Kaina \$0.50—

DEMESIO

1) Katik gauta gražieji 1948—tųjų m. sieniniai "Atžalyno" kalendoriai. Iliustruota. Kaina \$0.50

2) Rutkūno "Kišeninis kalendorius"

su gausybe pasiskaitymų ir patarimų. Viršeliai dail. J. Firinausko. Kaina \$0.80

Užsakymus siusti:

"ATZALYNAS"

6642 3rd Ave., Rosemount
Montreal, P.Q., Canada

NETRUKUS IS SPAUDOS ISEINA.

Babrausko "Lietuvos Keliu" 2 tomai. Alė Nakaitė, Novelės. Švaistas, Novelės.

BAIGIAMA PARUOSTI SPAUDAI

B. Rutkūnas "Užkeikta Žvejo Dukra" Baladės. Lietuvių ir anglų kalbomis. Spalvuotos iliustracijos. Labai gerame popieryje.

M. Aukštaitė "Mirštančios Akys" Iliustruota. Š. Amerikos žemynė pažystomos rašytojos rinktinės novelės.

Lietuvių organizacijos, spaudos mitytojai ir platintojai prašomi su leidykla turėti ryšius, kad nepraleidus progą įsigyti taip vertingų knygų.

"ATZALYNAS" SKYRIUS KANADOJE.

PIRMOSIOS KREGZDES

Mes 420 lietuvių po 33 dienų jūros kelionės pasiekėm savo naują tėvynę (gal ir laikiną) — Australiją. Mus pasitiko pats imigracijos ministeris Mr. Cawell. Mes nesitikėjome iš australiečių tokio nuoširdumo susilaukti. Mus kol kas nerinko į darbą, bet pirmiausia supažindino su anglų kalba ir Australijos kultūra. Esame patalpinti gražioje vietoje tarp kalnų prie ežero, kur daugiau ir praleidžiame laiką ežere. Į savaitę guaname po penkis šilingus. Be to, gavome naujus kostiumus. Pas mus taip pat eiti šokiai. Į pasilinksminimus daug atsilanko australiečių jaunimo iš apylinkinių miestelių. Lietuviai nesnaudžiame, turime savo chorą, sporto komandas, kurios kol kas kovoja be pralaimėjimų. Choras davė jau kelis koncertus Australijos kariams, kur buvo transliuojama per vietos radiją. Mus aplankė trys vietiniai vyskupai. Mes juos pasitikome su lietuviškomis tradicijomis ir giesmėmis. Jie buvo tuo labai sujaudinti.

Kūčios buvo įspudingiausios. Nebuvo nei eglutės, nei plotkelių, nei močiutės sengalvėlių. Ant neapdengto stalo gulėjo dar iš Lietuvos atsivežtos kučių plotkelės, kurios mums suteikė skausmą ir ilgesį savo tėviškėse. Tikrai, ši vakarą močiutė apdengė stalą balta linine staltiese, laužo kūčių plotkelę, dalinasi, nors ir mintimis, su mumis ir prašo aukščiausio, kad gražintų mus drauge su laisve.

Ne, mes jos neapvilsime! Mes grįšime ir mus nesulaikys nei jokie vandenynai nei aukso kalnai. Mes grįšime su laisve. Vėliau grįžome kūčių vakare su ašaromis į savo barakelius, kur mūsų nieks nelaukė.

Mūsų visų mintys buvo tėviškėje ir pas tuos lietuvių brolius, seses, kurie yra išblaškyti po visą pasaulį.

Brangūs Kanados lietuviai, nepamirškite mūsų tolimoje šalyje esančių. Palaikykime tamprus ryšius, mus negali nieks skirti nei audros, nei jokie vandenynai.

P. Valasinavičius.

* * *

Redakcijoje randasi laiškas iš Lietuvos J. Rapeikai, siųstas iš Aželiškių km. Moletų v. Prašome atsiliiepti ir atsitiinti.

MUSU MIRUSIEJI

Negailėstinga mirtis senųjų lietuvių gretas retina.

A. A. Julė Popieraitienė. 69 metų amžiaus, kilusi iš Žemaitijos. mirė 1947 m. gruodžio 15d. Palaidota miesto katalikų kapinėse.

A. A. Vincas Ambrasas. 68 metų amžiaus, kilęs iš Marjampolės apskr., Česnavos v. Mirė š. m. sausio mėn. 11 d. Palaidota miesto katalikų kapinėse.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$3.00 Canada\$3.00
Užsieny3.50 Other Countries3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount, — Montreal 36, Quebec, Canada

ZINIOS IS KANADOS

MONTREAL

NAUJAI PERRINKTA K.L.C. TARYBA

1948 m. sausio mėn. 25 d. parapijos svetainėje, gausiame lietuvių visuomenės susirinkime, dalyvaujant pritariusių organizacijų atstovams, buvo išrinkta 1948-tiems metams K.L.C. Tarybos valdyba. Dėl numatomų šiais metais didelių darbų, valdybos sąstatan išrinkta 15 asmenų.

Sausio 29 d. D.L.K. Vytauto Klubu patalpose buvo pasiskirstyta pareigomis. Vykdomojo tarybon išrinkta: Pirmininkas inžin. J. Juškevičius. Padėjėjas organizaciniams reikalams Dipl. agronomas P. Rudinskas. Padėjėjas spaudos reikalams žurnl. L. Girinis.

Padėjėjas informacijos reikalams stud. J. Gudas.

Moterų sekcijos vadovė mokytoja P. Juškevičienė.

Vyr. sekretorius, teisininkas Rukšėnas.

Susirinkimas, Naujoji valdyba ir Vykdomoji Taryba, senosios Valdybos atliktus darbus užgėrė ir išreiškė padėką.

J. SAVICKAS

* * *

Gerb. parapijos klebonas kun. Bobinas iš U.S.A. grįžo ir eina savo pareigas.

* * *

48. I. 31d. įvykusi Vyčių vakarienė Parapijos svetainėje praėjo su pakilia nuotaika ir lietuviškoje dvasioje.

D.L.K. VYTAUTO KLUBAS

1948. I. 1. Klubu patalpose įvyko pašalpinės klubiečių draugijos susirinkimas. Tarp einamųjų reikalų buvo svarstomas ir pašalpinės atskyrimo nuo šerininų klausimas. Gerb. Klb. pirmininkui p. Vilkaičiui pasiūlius buvo nutarta išrinkti komisiją projekto paruošimui. Ir čia pasirodė, kad nežiūrint komunistų varomos melagingos šmeištų akcijos prieš naujai atvykusiuosius, vistiek senieji garbingi lietuviai, klubiečiai iš trijų reikalingų atstovų dvi vietas patikėjo naujai atvykusiems lietuviams p. Giriniui ir p. Rukšėnui. Svarstant vasario 16-tosios šventės klausimą pora komunistų partijos vadelių bandė įrodinėti, kad eilinis šerininų susirinkimas yra svarbesnis negu ši šventė.

Tik p. Rukšėno žodžiais: "Kol jus dar drįstate save vadintis lietuviais, kol jūsų krutinėse lietuvių dvasia ir lūpose lietuvių kalba, kol renkatės šiose D.L.K. Vytauto lietuviškoje patalpose, tol jums turėtų būti gėda vasario 16-tosios šventimo esmę svarstyti". Raudonavo iš gėdos lietuvių tautos duobkasiai. Gėdyjosi ir senieji lietuviai sėdėdami šalia rusams parsidavusių bernų.

Didžioji šventė buvo nutarta švęsti. KLUBIETIS.

PADEKA

Mes (keletas lietuvių iš Longlak 27 stovyklos) likimo atblokti į užjūrį ir nieko artimųjų nei pažįstamų šiame maujame krašte, neturėdami turėjome malonią progą jaukioje nuotaikoje praleisti praėjusias šv. Kalėdų ir N. Metų šventes. Ta proga jaučiu gyvą reikalą pareikšti gilių dėkingumą už parodytą mums lietuvišką vaišingumą už drauge su mumis praleistas laimingas užsimiršimo valandas šioms Montrealo gerb. lietuviams:

ponams Duncikams, p. Norkeliūnams, p. Lukošiams ir kt.

P. Jocas.

TORONTO

IR TORONTAS PERRINKO TARYBOS VALDYBA

Š-m. sausio mėn. 18 d. Toronto, Parapijos salėje, įvyko Kanados Lietuvių Tarybos Toronto skyriaus metinis susirinkimas.

Susirinkimą atidarė skyriaus valdybos p-kas Jokubynas, pasveikindamas gausiai atsilankiusius skyriaus narius ir rėmėjus.

Kadangi tai buvo metinis susirinkimas, skyriaus valdyba ir visos komisijos davė metinę darbų ataskaitą.

Malonu yra konstatuoti, kad kaip skyriaus vadyba taip ir komisijos (parengimų k-ja., tremtiniais rūpintis k-ja ir kit). savo darbą atliko su visu nuširdumu. Skyriaus nariai nepaprastai yra dėkingi valdybai ir komisijoms už taip puikiai atliktą darbą.

Susirinkimo dienotvarkė buvo plati, daug aktualių klausimų buvo išspręsta.

Taip pat buvo išrinkta skyriaus valdyba 1948 metams.

Valdybos Pirmininku išrinktas Mečys Norkus: Vice-pirmininku, Myko-

las Dervinis; Vice-sekretorius, Petras Petraitis; Izdininkas, Petras Kairys. Į revizijos komisiją įėjo: Jonas Jokubynas, Ona Indrelienė ir Vladas Ramanauskas.

Parengimų komisijon įėjo: Vincas Vaitiekūnas, Justas Zubrickas ir Pranas Motiejūnas.

Salės reikalų vedėju buvo išrinktas Feliksas Karaliūnas.

Susirinkimas praėjo labai pakilioj nuotaikoj.

TRUPUTIS IS WINDSORO

Pas naujai į Windsorą atvykusius lietuvių, š.m. sausio mėn. 21 d. apsilankė Amerikos lietuviai: iš New Yorko BALF visuomeninių reikalų vedėjas J. Valaitis ir iš Detroito ponios M. Sims-Simoliūnienė ir St. Ciurlionytė — Dunan. Malonus svečiai su "naujokais" pasidalino mintimis ir nušvietė Amerikos lietuvių nuotaikas tremtinių atžvilgiu. P. Valaitis supažindino su BALF veikla kurioje šiuo metu yra išvystyta plati aukų rinkimo kompanija, Europoje esantiems tremtiniais šelpiti. Pas kai kuriuos lietuvių pastebimas tikrasis tremtininių padėties supratimas. Tam pailiustruoti, p. Valaitis paminėjo farmos savininkę Domeikienę iš Durand, Elen. Ši taurioji lietuvi, neskaitant jos privačiai pasiųstų siuntinukų tremtiniais, BALF'ui yra paaukojusi per 1700 \$.

Šalia to paminėtinos ir M. Sims Simoliūnienė ir St. Ciurlionytė — Dunan. Jos giliai atjausdamas tremtinių būkle Europon jau yra pasiuntusios nebe dešimtims, bet šimtais skaičiuojamus siuntinukų kiekius.

Vis dėl to malonu, kad panašių minčių tautiečiai, savo apsilankymų ir pareikštomis mintimis, praskaidrina naujai atvykusiuųjų atsiskyrėliškąsias nuotaikas.

Po jaukiai praleistos valandėlės retieji svečiai išvyko atgal į Detroitą. S.M.

MALARTIC

Gruodžio m. 14 d. čia atvyko vietos aukso kasyklų darbams 25 išvietinti asmenys. Jų tarpe 14 lietuvių Visus apgyvendino prie pat kasyklų mediniuose barakuose po 2 asm. kambariuose. Kambariai švarūs ir šilti. Valgome bendroje kasyklų įrengtoje valgykloje. Maistas geras.

Po visų registracijos atliktų formalumų 16 d. gruodžio pradėjome mums neįprastą darbą kasykloje. Pirmoje dienoje, leidžiantis liftu į požemius ne vienam širdis plakė ir ėmė baimės jausmas. Bet jau po kelių dienų darbo apsipratome ir dabar jaučiamės kaip seni "mainieriai". Čia atvykę radome vieną kitą iš senesnių darbininkų kalbančius lietuviškai, ukrainiškai, lenkiškai. Greit užsimezgė pokalbiai ir nuoširdūs santikiai tarp mūsų ir senesniųjų darbininkų. Čia vietos miestely gyvena ir turi savo krautuvę senas lietuvis, kilimo šiaurietis p. Povilaitis, kuris labai maloniai sutiko naujai atvykusius lietuvių ir Kalėdų šventėms visus pasikvietė pas save, pavaišino gardžiu alučiu.

Be to, katalikų organizacija su vietos kunigu priešaky Kalėdų švenčių proga atsilankė į mūsų valgyklą ir naujai atvykusius pasveikino su šventėmis ir gausiai apdovanojo cigaretėmis ir šokoladu. Jiems atsidėkodami lietuviai sugiedojo Marija Marija.

Kai kurie kasyklų administracijos pareigūnai ir darbininkai mus naujai atvykusius grupelėmis švenčių metų pasikvietė pas save į šeimas prie bendro stalo ir gardžiai pavaišino.

Taip pat čia turėjome progos susitikti ir su bimbiniukų bernu M., kuris malonėjo pirmasis mums prisistatyti ir mėgino mus "apšviesti". Bet dėja vargšelis nusvylo ausis kaip jam buvo pasiūlyta piningų kelionei važiuoti į rojų pas Tėvą Staliną. Taip ir dingo neatsisveikinęs. Idomu kiek jis gaus honoraro iš Juano už nepasisekusią misiją? — Vyturys —

KANADIECIAI SPOR- TININKAI LEIDZIA "G A N D U S"

Montrealo sporto viršūnėse atvirai kalbama, kad su naujaisiais emigrantais Kanadon, yra atvažiavusi "kažkokia baisiai galinga" ir dar nėkarto Europoje nenugalėta lietuvių sportininkų krepšinio rinktinė.

Apie lietuvių rinktinės atvykimą negalėčiau pasakyti taip arba ne. Tai paaiškės kiek vėliau, bet kad pirmieji laurai jau nuskinti tai tikrai.

Šių metų sausio mėn. 9 d. mūsų sporto bendradarbis E. M-as aprašė įvykusias pirmąsias rungtynes. Ir malonu, kada sužinome, kad nedidelė Long Loc Pulp Paper Co. lietuvių grupė "ant greitųjų" sudaro sportinę krepšinio rinktinę ir išėina prieš Geradftau miesto jau žinomą ir stiprią komandą. Kaip nemažai nustebino vietos gyventojus pats faktas, kad miško kirtėjai gali būti geri sportininkai, taip dar nemažiau prisvaigino rezultatas 80:36 (lietuvių naudai).

Lietuvių rinktinėje žaidė: C. Mikūnas, V. Mikoliūnas, B. Karalius, V. Laguckas, V. Panava, B. Skabelkis ir M. Pavilionis.

Išvykusiejiems Kanadon lietuviams studentams.

Anglų Zonos Lietuvių Studentų Atstovybė nuoširdžiai sveikina Kanadon išvykusius lietuvių studentus šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga, linkėdama nepalužti sunkioje gyvenimo kovoje, bet visas savo jėgas ir darbus aukoti šviesesniai Lietuvos rytojui.

Mes tikime, mieli collegos ir colleges, kad gal neužilgo vėl susitiksite senuose Vilniaus ir Kauno universitetų rūmuose.

VI. Sarūnas, Pirmininkas.
P. Launikaitis, Sekretorius.

DEMESIO, DEMESIO

Montreal'o radio stotis CHLP banga 1500, visą pusvakandį paskyrė Vasario 16-tajai paminėti. Visi lietuviai, kurie negalės dalyvauti ruošiamuose paminėjimuose salėse, kviečiami vasario mėn. 15 dieną 7.30 val. vakare klausytis lietuviškos radio programos. Kalbės lietuvių visuomenėje gerbiamas klebonas Bobinas, o Kanados Lietuvių Centro Tarybos vardų, visuomenę sveikins L. Girinis. Lietuvių choras išpildys koncertinę dalį.

Kartu tenka pasidžiaugti, kad K. L.C. Tarybai pageidaujant per gerb. kleboną Bobiną pasisekė susitarti su minima radio stotimi ir dėl tolimesnio lietuvių programos vykdymo. Stoties administracija patikino, kad po kiek laiko, kiekvieną sekmadienį bus skiriama lietuvių programai po pusvalandį ir daugiau.

Mūsų meninėms pajėgoms ir jaunimo organizacijoms tenka į tai atkreipti rimtą dėmesį, o gerb. klebonui Bobinui priklauso didelė padėka.

ATSIUSTA PAMINETI

K. BRADUNAS "MARAS" Poema. Rankraščio teisėmis, 1947 m. Bavarijoje. 43 pusl. kaina nepažymėta.

B. RUTKUNAS, "KISENINIS KALENDORIUS". 1948 metams 110 puslapių. viršeliai dail. J. Firinausko. Išleido knygų leidykla "ATŽALYNAS". Mažas formatas, daro malonų įspūdį. Daugybė patarimų, aprašymų liū didžiųjų žmonių mintys.

Kina \$0.80 —

UŽSAKYTI: "ATŽALYNAS"

6642 3-rd Ave. Rosemount

MONTREAL. 36. QUE.

CANADA

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS

GYDYTOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal

(Ant Frontenac Kampo)

Tel. TRenmore 1135

oria
DYERS CO.

s, kaip vyriškus, taip moteriškus uo lietaus apsiastus, dėl kurių žia vandens ir duoda graženę

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už musu atliktą darbą garatuojamė.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galimą pašaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

1948 m. vasario 16 d. 8 val. vak.

Delhi miestelyje lenkų salėje rengiamas

SUSIPAZINIMO VAKARAS

Tikslu susipažinti su naujai atvykusiais ir čia gyvenančiais lietuviais. Numatoma trumpa programa su šokais ir išgėrimu. Ponios prašomos atsinešti užkandžius ir jeigu galima dalyvauti tautiniais rūbais.

Naujai atvykusiems lietuviams įėjimas neapmokamas. Maloniai kviečiam dalyvauti visus lietuvių nežiūrint atstumo.

Rengėjai.